І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ВЕРЕСНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 17, 1959 No. 179. VOL. LXVI.

ХРУЩОВА ЗУСТРІЧАЛИ У ВАШИНГТОНІ СТРИМАНО Й ХОЛОДНО

ПОЛІЦІЯ УСУВАЛА ЛЮДЕЙ ІЗ ЖАЛОБНИМИ ПОВ'ЯЗКАМИ І ПРАПОРЦЯМИ З ТРУПЯЧОЮ ГОЛОВОЮ. — ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПЕРЕБУВАННЯ СОВЄТСЬКОГО ДИКТАТОРА У ВАШИНГТОНІ ПРОЙШОВ НА ФОРМАЛЬНИХ ЗУСТРІЧАХ І ВСТУПНИХ РОЗМОВАХ

Вашингтон. — У вівторок дня 15-го вересня, о год. 12.24 прибув на військове летовище Ендрю біля Вашингтону совєтський прем'єр і перший секретар комуністичної партії СССР Нікита Хрущов. Прилетів він турбомоторовим пасажирським літаком ТУ-114 і лет його з Москви до Вашингтону тривав 12 годин і 24 мінути. Для охорони Хрущова на летовищі і потому у Вашингтоні було змобілізованих яких 5,000 осіб, чоловіків і жінок, в уніформах і в цивільному одязі, агентів і детективів Секретної Служби, служби безпеки державного департаменту, Еф-Бі-Ай, столичної і міської поліції та інших. На летовищі зустрічав Хрущова през. Айзенгавер із державним секретарем Крістіяном А. Гертером і амбасадором ЗДА до ОН Генрі Кеботом Ладжом. У короткій промові, виголошеній під час зустрічі, през. Айзенгавер висловив сподівання, що перебування голови совєтського уряду у ЗДА причиниться до поправи американсько-совєтських взаємин, підкреслюючи водночас, що не буде ніяких переговорів у справах, що стосуються інших держав. У відповідь на цю промову Хрущов, скинувши чорного капелюха і поклавши його на стовпчику огорожі, почав говорити про „мирну коекзистенцію", підкреслюючи у своїй промові перевагу Совєтського Союзу у продукції ракет, зокрема факт успішного випущення Совєтами ракети на Місяць. Після формальностей на летовищі през. Айзенгавер відбув разом із Хрущовим поїздку парковими дорогами Мерилєнду і вулицями Вашингтону й о год. 3.30 почав із Хрущовим першу конференцію в присутності міністрів закордонних справ і деяких дорадників. В комунікаті про цю першу конференцію тема розмов Айзенгавера і Хрущова не виявлено, стверджено тільки, що розмови відбувалися в дружній і діловій атмосфері. Увечорі відбулося в Білому Домі формальне прийняття для совєтського прем'єра, в якому крім през. Айзенгавера і його дружини взяли теж участь члени уряду і запрошені дипломати. Хрущов брав участь у прийнятті разом із своєю жінкою, дітьми, зятем й іншими особами із совєтського почоту, в склад якого входять, крім журналістів, 67 осіб. На прийняття явився Хрущов, не у приписаному для таких оказій формальному одязі, а в тому самому костюмі, в якому він приїхав і в тій самій сорочці. В міжчасі між конференцією і прийняттям през. Айзенгавер відбув з Хрущовим поїздку гелікоптером понад Вашингтоном й околицями.

На світлині бачимо групу осіб на військовому летовищі в Мериленді небавком після приїзду туди Хрущова з почотом, під час того, як музика грала Гимни обох держав. Напереді — президент Айзенгавер і Хрущов, позату них — відліва — совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, державний секретар Крістіян Гертер і амбасадор ЗДА при ОН Генрі Кебот Ладж.

Інцидентів не було, але демонстрантів поліція усувала

Вашингтон. — Під час приїзду Хрущова на летовище Ендрю і під час його поїздки вулицями Вашингтону зустрічало Хрущова, як оцінюють деякі американські газети, яких 200,000 осіб, ведених здебільша цікавістю. Зустрічання це проходило стримано і спокійно і, трохи гамірніше вітала совєтського диктатора тільки група негритянських дітей, що бавилися на одній із вулиць Вашингтону. Якихось більших інцидентів і антисовєтських виступів не було, все ж таки поліція усунула кільканадцятьох осіб, які з'явилися і на летовище і на вулиці Вашингтону із чорними жалобними пов'язками на руках і з прапорцями з трупячою головою. Між притриманими й усуненими поза обсяг переїзду Хрущова був м. ін. теж і син колишнього секретаря армії ЗДА Роберта Т. Стівенса — Роберт Стівенс із своєю дружиною, які теж виступили з жалобною пов'язкою і чорним прапорцем. Ув'язнено за ношення такої пов'язки і прапорця теж пані Мервін Г. Скотт та деяких інших. Проти ув'язнення і притримування демонстрантів і заборонювання їм спокійного демонстрування запротестувала група американських сенаторів і конгресменів, характеризуючи таку поліційну поведінку, як порушення права свободи вислову і виступів. Виступили із цим протестом сенатори Стайлс Бриджес, Томас Дж. Додд, Пол Г. Даглес і конгресмени Джан В. МекКормек та Воллер Г. Джадд, усі члени створеного достанне Комітету Свободи для всіх народів. Притриманий поліцією Роберт Стівенс заявив, що він виступав з жалобною пов'язкою і прапором для заманіфестування своїх переконань. — Згадана група сенаторів і конгресменів заявила в розмові з журналістами, що вони задоволені холодним і достойно-стриманим прийняттям, влаштованим для Хрущова у Вашингтоні.

Хрущов хвалився ракетою, Айзенгавер говорив про народоправство і справедливий мир

Вашингтон. — Американські спостерегачі і коментатори, як і загальна публіка звернули увагу на велику різницю у вступних привітальних заявах президента Айзенгавера і совєтського диктатора Хрущова при їх першій зустрічі на летовищі в столиці. Хрущов, як і можна було сподіватись, вже у цій вступній заяві нахвалявся совєтською ракетою, що була вистрелена на Місяць, тоді як президент Айзенгавер, без звичайної для нього в таких випадках щирої і доброзичливої усмішки говорив про народоправну владу в Америці та про бажання і змагання американського народу до „миру, базованого на справедливості".

Мадярський емігрант зав'язав очі Статуї Свободи, щоб не бачила Хрущова

Ню Йорк. — В дні приїзду Хрущова до ЗДА, це значить 15-го вересня, мадярський емігрант, учасник повстання в Мадярщині в 1956 році 41-річний колишній чемпіон атлет Стефан Шерені зав'язав очі чорною заслоною Статуї Свободи, яка стоїть на острові при в'їзді до нюйоркського порту, щоб вона не бачила того „вбивника Хрущова". Він виліз на цю Статую і там через відчинене вікно закинув на очі чорну матерію, яку пізніше урядовці стягнули. Того самого дня інший мадярський емігрант 44-річний Шандор Біро почав голодівку, яку буде продовжувати так довго, як довго Хрущов буде у ЗДА. Він хоче звернути увагу на „ту потвору — Хрущова", хоча б йому прийшлося вмерти з голоду і зі спраги. Він почав голодівку в каплиці для молитви в Об'єднаних Націях, а коли його звідтам силою вивели, товариші прикували його до залізної брами при вході до ОН при 43-ій вулиці. Увечорі поліція розкувала його і завела на свою станицю, де перевела його опитування. Він продовжує голодівку.

В АМЕРИЦІ

● Статистичне бюро повідомляє, що на день 1-го серпня ц. р. населення ЗДА становило 177,399,000 — на 1.7 відсотка або на 2,906,000 більше як рік тому.

● 11-го вересня Конгрес ухвалив законопроєкт, згідно з яким зможуть в прискореному часі прибути до ЗДА роз'єднані члени родин. Гадають, що з цього закону скористають коло 57,000 імігрантів до ЗДА. Новий законопроєкт дає першенство в отриманні віз неодруженим синам і донькам постійних мешканців ЗДА. Цей законопроєкт 14 вересня підписав Президент.

● Уряд публічного Здоров'я повідомляє, що цього року до 5 вересня занотовано 4,470 випадків занедужання на поліо, з того 2,790 паралітичне поліо, а минулого року протягом того самого часу занотовано 2,505 випадків, з того 1,206 паралітичних. В останньому тижні число нових занедужань зменшилося і становило 290, а в 1958 році в тому самому тижні занедужань було 384. (Це були випадки паралітичного поліо).

Українці Ню Йорку пікетуваннями і демонстраціями зустрінуть совєтського диктатора

Ню Йорк. — У зв'язку із відвідинами Нікити Хрущова в Ню Йорку і інших містах Америки, Комітет Об'єднаних Американсько - Українських Організацій міста Ню Йорку, як Відділ Українського Конгресового Комітету Америки, спільно з усіми організаціями великого Ню Йорку, Брукліну, Бронксу, Асторії і сусідніх міст стейтів Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикату виніс на своїх Зборах в минулу суботу 12 вересня ц. р. однозгідне рішення перевести мирні маніфестації - пікетування з метою переконати американський нарід, що Хрущов — це „кат України", персонально відповідальний за масові вбивства українців та інших народів, покорених російським комунізмом, що Хрущов, — небажана особа в ЗДА. На Зборах Організацій, якими проводив голова Об'єднаного Комітету і в яких взяло участь поважне число представників організацій з Ню Йорку, Брукліну, Нюарку, Джерзі Сити, Байону, Пассейку і інших міст, покликано до життя окремий Комітет та Комісії: Організаційну, Пресово - Пропагандивну, Мистецьку і Зв'язків, який від довшого часу займається відповідною підготовою. На зборах рішено перевести відповідні пікетування і демонстрації, порядок яких проголошений на іншому місці в цьому числі.

Мазепинський Здвиг Молоді получений з протихрущовською маніфестацією заповідається найбільшою імпрезою року

Ню Йорк. — Довідуємося від Комітету мазепинського здвигу молоді, що його підготовка, яка розпочалася при кінці минулого року, завершується. Десятки молодечих організацій зголосили свою участь у всіх ділянках змагання, а саме в спорті, в мистецьких виступах та в українознавстві. Зокрема живим буде змагання у спорті. Майже всі українські спортові клюби сходу Америки зголосилися до змагання у футболі, відбиванці і легкій атлетиці. На спортовому майдані знайдеться вся українська молодь, зорганізована в своїх молодечих організаціях СУМА, Пласт, МУН та інші. Сотні пластунів і сумівців візьмуть участь в одностроях та під своїми прапорами у святочній дефіляді, яка розпічне маніфестаційну частину здвигу в неділю 20-го ц. м., о годині 3-ій по полудні. На цій маніфестації промовлятимуть крім губернатора Рокефеллера також комішенер з Джерзі Сити Моррей, який щойно повернувся з Києва і поділиться зі слухачами своїми враженнями зі столиці України, професор Л. Добрянський і през. Д. Галичин. Всі учасники здвигу вийдуть о п'ятій годині замовленими автобусами на площу публічної бібліотеки при п'ятій евню та 42 вулиці, звідки підуть походом по п'ятій евню до Карнеґі Гол при 57 вулиці на віче всіх поневолених Москвою народів.

86-ий КОНҐРЕС ЗАКІНЧИВ СВОЮ ПЕРШУ СЕСІЮ

ПРИНЯТО ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ В СУМІ $ 3,225,813,000 І ПРОДОВЖЕНО НА ДВА РОКИ ІСНУВАННЯ КОМІСІЇ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — 86-ий Конґрес в дні 15-го вересня закінчив свою першу сесію і зійдеться на другу сесію аж 6-го січня 1960-го року. В останньому дні нарад Конґрес прийняв законопроєкт про видатки на допомогу закордонові в сумі 3,225, 813,000 долярів і ухвалив продовжити на два роки існування Комісії Громадянських Прав. Сесія Сенату закінчилася в 6:24 годині перед полуднем, а Палати в 6:21 год. перед полуднем. Годину раніше сенатські провідники телефонували до Білого Дому до Президента, який спав, і повідомили його, що вони готові скінчити сесію. Президент відповів, що цього року не має жадної просьби до Сенату. Таким робом на 6 годин скорше від приїзду до ЗДА Хрущова Конґрес ЗДА закінчив свою сесію і не мусітиме офіційно зустрічатися з совєтським диктатором. Призначена на допомогу закордонові сума $3,225,813,000 є на $704,182,000 менша від того, скільки уряд пропонував на цю ціль. Найбільше зменшені є ті пункти, які були призначені на військову допомогу і підтримку оборони. І так на військову допомогу призначено $1,300,000,000; на підтримку оборони — $695,000,000; на фонд розвитку $550,000,000; технічну співпрацю — $150,000,000 і на окремі допомогові цілі — $245,000,000. Продовження на два роки Комісії Громадянських Прав викликало невдоволення в південних членів Конґресу, які турбуються тим, що в справі оборони громадянських прав однодостайно виступають і демократи і республіканці. Північні демократи і республіканці вже тепер погодилися в тому, що в найближчому році внесуть проєкт про новий закон для охорони громадянських прав. Останнього дня сесія Сенату тривала 21 годину і 24 мінути.

Москва припинила приглушування передач „Голосу Америки"

Москва. — В той час, коли літак із Хрущовим відлетів з московського летовища до Вашингтону, вперше за останніх 10 років припинено заглушування радіопередач „Голосу Америки". Перші спорадичні випадки заглушування тих передач почались в лютому 1948 року, але від квітня 1949 воно було безперервне. Для цієї цілі Совєти втримують на своїй території коло 2,500 спеціяльних заглушувальних стацій, які коштують їх куди більше, ніж висота цілого бюджету „Голосу Америки". Совєти заглушують також передачі англійської радіостації, але припинили заглушування їх на час відвідин Хрущова й Булганіна в Англії у 1956 р. Тому, мабуть, і теперішнє припинення заглушувальної акції є тільки тимчасове, на час, коли „Голос Америки" передає російською і іншими східньо - европейськими мовами повідомлення з перебування Хрущова в Америці.

Совєтська пропаґанда використовує візиту Хрущова в ЗДА у брехливих інформаціях

Москва. — Московська „Правда" подала, що „море осіб залило вулиці Вашингтону" у привітанні Хрущова, а „Ізвестія" написали, що „ввесь Вашингтон вийшов на вулиці" та що „мільйони американців затримали віддих" у тому „найважливішому моменті". У тому самому дусі, подаючи фантастичні вигадки про ніби-ентузіястичні оклики „мир і приязнь" американських „мас" у Вашингтоні, звітує вся совєтська преса. Чужомовні совєтські радіопередачі заливають Азію такими байками.

„СВОБОДА" ЗУСТРІЛА ПРИЇЗД ХРУЩОВА СПЕЦІЯЛЬНИМ АНГЛОМОВНИМ ВИДАННЯМ

Саме в тому часі, як у Вашингтоні „ввічливо, але холодно і стримано" зустрічали совєтського диктатора Нікиту С. Хрущова і його почот, на пресі „Свободи" друкувалось надзвичайне видання цього щоденника з виключною увагою для відвідувача. В короткому редакційному вияснені до того спеціяльного видання сказано, що тоді, як американські федеральні і стейтові власті та приватні інституції й особи заходяться, щоб показати совєтському відвідувачеві Америку можливо в найправдивішому світлі, то „Свобода" вважає своїм патріотичним обов'язком зробити те саме відносно відвідувача і показати в такому ж можливо найправдивішому світлі його американській публіці, очевидно, з окремою увагою тим подіям, що здобули йому характеристику „ката України". В тому надзвичайному числі „Свободи", опублікованому в англійській мові, зібрано оригінальний матеріял, базований на фактах і документах про владу Хрущова на Україні, з окремою увагою для його відповідальности за страшний злочин народовбивства, доконаний у Вінниці. Першу сторінку того надзвичайного числа вбрано в чорні жалобні рямці. Хоч число появилося у подвійному, 8-сторінковому об'ємі, можна було, на жаль, використати тільки малу частину тих матеріялів писаних і ілюстраційних, що були для цього видання зібрані. Частина з них буде ще використана в чергових числах англомовного тижневика. На цьому місці Редакція „Свободи" висловлює свою вдячність і признання направду дуже великої кількости своїх читачів і громадян за те, що відгукнулись на її заклик та надсилали свої матеріяли у зв'язку з підготовою того надзвичайного видання, як і тим численним громадянам, що висловлювали свою опінію відносно приїзду Хрущова. Жаль, що тільки відносно незначну частину тих усіх матеріялів можна було використати. Вчорашнє спеціяльне число вислано всім передплатникам, як також всім законодавцям у Вашингтоні та багатьом губернаторам і іншим репрезентантам нашої народоправної влади, як також на адреси багатьох американських газет, видавництв, діячів тощо. Також цілий ряд наших читачів замовили і їм негайно вислано більшу чи меншу кількість того видання. Коли ж би ще хто бажав мати це число для себе чи для поширення його між американцями, його можна ще додатково замовити і одержати від Адміністрації „Свободи" в ціні по 10 центів за примірник.

Коли ж мова про „Свободу" під час перебування Хрущова в цій країні, Редакція рішила подавати кожного дня, як звичайно, об'єктивні і в рямках можливостей вичерпуючі інформації для своїх читачів, керуючись засадою, що наймудрішим народом є найкраще поінформований нарід. Свою опінію в усіх цих справах „Свобода", як звичайно, висловлюватиме тільки і виключно в редакційних коментарях, а не в інформаційних повідомленнях.

ВІДКРИТО 14-ТУ СЕСІЮ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Об'єднані Нації. — В минулий вівторок 15-го ц. м. в палаці Об'єднаних Націй у Ню Йорку розпочалась 14-та сесія Генеральної Асамблеї тієї міжнародної установи. Перший день був виповнений процедуральними формальностями. Президентом нової Асамблеї став делегат Перу, д-р Віктор Андрес Беляунде. У тайному голосуванні він дістав 81 голос, один голос був визнаний за неважний. Таким чином за тією кандидатурою голосували також 9 комуністичних країн, хоч вони звичайно „стримуються" — на знак невдоволення, що до цього часу ніколи не обрано президентом Генеральної Асамблеї якогось комуніста. На тому першому засіданні головував прем'єр Лівану Рашід Карамі, тому, що президентом попередньої Генеральної Асамблеї ОН був представник Лівану д-р Шарль Малік. У своїй короткій промові новий президент висловив бажання, щоб ця Генеральна Асамблея перейшла до всесвітньої історії, як „Асамблея миру". Він звернув увагу на міжнародне напруження, в якому світ має до вибору мир або війну, при чому війна означала б „смерть і всезагальне знищення" На цьому першому засіданні обрано також 13-ох віце-президентів, сімох голов найважливіших комісій та Мандатну комісію. Президент Асамблеї, його заступники і голови найважливіших комісій становлять разом Головну комісію, яка мала зійтись в середу 16-го ц. м., щоб устійнити запроєктований генеральним секретарем ОН денний порядок сесії. Головна комісія, як щороку, матиме діло з внеском Індії, щоб на денний порядок поставити справу прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. ЗДА, як щороку, поставлять внесення, щоб цю справу відкласти знову на рік, що й напевно станеться. Теперішнє перебування в ЗДА Нікити Хрущова і його заповіджений на п'ятницю цього тижня виступ на Генеральній Асамблеї стягнув до Ню Йорку вже тепер кількадесятьох міністрів закордонних справ, при чому три з-посеред них є також прем'єрами своїх країн. Державний секретар Крістіян Гертер виступить на першому діловому засіданні сесії в четвер 17-го ц. м.

Совєти пропонують конференцію для справи Ляосу — ЗДА відкинули

Москва. — Совєтський уряд окремою широкою заявою в справі Ляосу запропонував, щоб учасники Женевської конференції з 1954 року в справі Індокитаю зібрались на нову конференцію і вирішили нинішній спір, чи пак скаргу Ляосу проти агресії збоку комуністичного північного В'єтнаму. Совєтська заява нехтує рішення Ради Безпеки з минулого тижня про вислання до Ляосу місії для перевірення тамошньої ситуації. Совєти покликуються на прецеденс з Грецією, коли-то внаслідок совєтського „вета" Рада Безпеки відмовилась від вислання до Греції такої самої, пропонованої тоді, місії. Совєти твердять, що постанова Ради Безпеки є „нелегальна" і порушує чартер Об'єднаних Націй та носить зародки „важких консеквенцій". Совєти пригадують, що існує — хоч не діє — Невтральна комісія для справ, зв'язаних з постановами Женевської конференції з 1954 р. у складі Індії, Канади і Польщі і що треба би радше відновити ту Комісію, ніж передавати справу на розгляд Ради Безпеки Об'єднаних Націй.

Державний департамент негайно, ще перед приїздом Хрущова до Вашингтону, відкинув совєтську пропозицію. В американській офіційній заяві сказано, що заведення миру в Ляосі залежить не від нової конференції, а від того, щоб комуністи припинили свою військову і підривну акцію. Звернено увагу, що пропозиція щодо нової конференції в справі Ляосу має на цілі виторгування додаткових концесій для комуністів. Погодження на совєтську пропозицію — стверджують ЗДА — було б образою для Підкомісії Ради Безпеки Об'єднаних Націй, яка в міжчасі прибула вже до Ляосу.

Дві французькі колонії хочуть стати самостійними державами

Париж. — Прем'єри автономних французьких колоній, які тепер є частинами французької Унії (Спільноти), Французького Судану і Сенегалю, приявні на конференції 12-х африканських країн - членів Французької Спільноти, заявили президентові де Голлеві, що їх країни бажають скористати з свого права, застереженого в новій французькій конституції, і стати суверенними державами. За тією конституцією, кожна приналежна до Французької Спільноти провінція може стати суверенною, якщо відповідну постанову прийме автономний сойм і затвердить всенародний плебісцит. Все ж, ці дві названі країни хочуть залишитись у тісному зв'язку з Францією і тому хочуть стати самостійними без стосування конституційної процедури, а за двостороннім договором з Францією. Нігерія, Того і Камерун мають теж стати самостійними африканськими державами.

У СВІТІ

● В Ісляндії публічна опінія насторожилась проти адміністрації американської летунсько-морської бази внаслідок інциденту, що його широко розтрубіла преса. Американський вояк, що стояв на варті при вході до летовища, погрожуючи рушницею, наказав двом ісляндцям лягти і протягом 10 хвилин лежати в калюжі. Як виявилось, це були ісляндські державні урядовці: вони не знали, що вночі цивільним особам вступ на летовище заборонений. Ісляндський міністер закордонних справ зголосив протест і відмовився говорити в цій справі з американським генералом, комантантом бази.

● До Лондону прибув Абдель Монейм ель Кассуні, міністер господарства Об'єднаної Арабської Республіки і один з найближчих дорадників президента Абделя Ґамаля Нассера. Хоч його приїзд ніби „приватний", проте загально вважають, що Кассуні має за ціль провести з англійським урядом переговори в справі відновлення дипломатичних взаємин, зірваних в 1956 р., після інвазії Англії і Франції проти Єгипту.

● До північної частини Етіопії виїхали з столиці, Аддіс Абеби, довгі валки авт, завантажені американською мукою, щоб рятувати населення від голоду, спричиненого посухою і сараною. Евакуйовано тисячі дітей і змобілізовано в цілій державі лікарів для несення помочі в нещасливій провінції.

● Москва до останньої хвилини засекречувала всі подробиці щодо членів почоту Хрущова в його подорожі до ЗДА. Так, напр., подано було, що до почоту належатиме В. М. Віноградов. Журналісти були певні, що це керівник одного з відділів міністерства закордонної торгівлі. Потім виявилось, що це — лікар, але невідомо, чи той самий Віноґрадов, який був арештований за Сталіна у зв'язку з т. зв. змовою лікарів. Віноградов із Ленінградської афери має тепер 77 років.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕЗАВИДНА РОЛЯ ГОСПОДАРЯ

Д. Д. Айзенгавер привітав у вівторок на летовищі ввічливими словами Нікіту Хрущова, провів із ним першу нараду в Білому Домі і приймав його та його родину і почет вечерею. При цій нагоді була, як звичайно в таких випадках, виміна куртуазійними привітами та вступними заявами, що їх у цьому випадку, коли мова про господаря, президента Айзенгавера, приготовано і обдумано до найменшої коми. Очевидно, що в першу чергу була мова про „мир", а Президент з притиском говорив про „справедливий мир". Американський президент Двайт Д. Айзенгавер відомий із своєї ввічливости, з бездоганних манер, із достойности в усіх зовнішніх виступах. Він відомий також із своєї відданости ідеї миру. Коли у Хрущова миролюбні заяви — це забріхана облуда, це пропаганда, що їй перечать його справжні політичні цілі й діла, миролюбність нинішнього президента ЗДА — це його найщиріший світогляд, це рушійна сила в усіх його ділах — включно із запрошенням Хрущова.

Це незавидна роля виступати в ролі господаря такого неприємного гостя. Д. Д. Айзенгавер ніколи не захоплювався ідеєю відвідин совєтського диктатора у Вашингтоні, а по його вигляді при зустрічі Нікіти Хрущова можна було здогадуватись, що й тепер він не дуже щасливий, маючи такого гостя. Якраз тиждень тому, в минулу середу, промовляючи до групи протестантських духовників, Айзенгавер таврував „безбожницький атеїзм" і „безбожницьку ідеологію, яка заперечує всі людські права, всякий рід людської гідности". Тому він назвав комунізм „ворогом, що діє через диктаторську систему, яку використовують в нашу некорисність..."

Айзенгавер, як господар і співрозмовець Хрущова, залишається повсякчас його противником, свідомим, що перед ним — ворог. Шукаючи в розмовах із цим ворогом вихідних точок для „розтоплення криги в міжнародній атмосфері", Д. Д. Айзенгавер є — стверджує преса — в кращій ситуації ніж в ній були його попередники, яким приходилось виступати персонально в ролі дипломатів. Вудро Вилсон, що їздив на Версальську конференцію, мав проти себе більшість ізоляціоністичного Конґресу, Ф. Д. Рузвелт в Ялті мав біля себе неприхильного йому Винстона Черчилла, Гаррі Трумановi на Потсдамській конференції бракувало належного закордонно-політичного досвіду. Айзенгавер має за собою об'єднаний американський нарід, має суцільний Захід, має величезний авторитет, особистий досвід, моральну силу і велетенську потугу З'єдинених Держав. Усі, включно з тими, хто не погодився з запрошенням Хрущова, переконані, що в розмовах Айзенгавера з Хрущовим не буде й тіні угодівства. Але всі також одноцушні в тому, що роля господаря для такого „гостя" таки справді незавидна.

У 67-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

У вівторок 15-го вересня 1959-го року, точно о год. 12.21 вполудне, на військовому летовищі Ендруса у Вашингтоні приземлився величезний совєтський турболітак, з якого вийшов на американську землю, як гість Президента країни, Нікіта Хрущов, „найрівніший між рівними" в кліці диктаторів найбільшої в історії рабовласницької імперії, Совєтського Союзу. Це, без сумніву, історична подія, бо досі на цю землю вступали, як гості, тільки ті, що волі бажали, за волю боролись і були готові для неї жити або за неї вмерти.

До таких належали і ті наші земляки, що перші прокладали довгий шлях з поневоленої рідної землі, прибираючи собі за нову батьківщину вільну землю Вашингтона. І саме 15-го вересня цього, 1959-го року минуло точно 66 років, як вони, ці наші піонери, випустили на вільній американській землі перше число української „Свободи", до найголовніших цілей якої зарахували зусилля, щоб і їх рідний „Старий Край" нарешті діждався „справедливого закону Вашингтона".

Це справді дивний припадок, що саме в той день, коли американська українська „Свобода" входила в своє 67-річчя, на цю її землю вступив той, що його названо „катом України". Але це вже не був припадок, що з тієї сумної нагоди українська „Свобода" появилася в чорній обвідці на знак жалоби і надрукована була вперше за 66 років в цілості мовою цієї країни, щоб сказати її народові правду, яка більше, ніж страшна. Це не був припадок, бо для правди і волі „Свобода" була створена 67 років тому, і тільки цим ідеалам вона служила в минулому, служить тепер і служитиме в майбутньому. Ці ідеали неподільні і вони однаково просвічують усім народам, зокрема американському, що їх він уже здійснив, та українському, який за їх здійснення так жертвенно і так довго змагається, бо в них вірить і їх найбільше прагне.

ОН ПЕРЕД НОВИМ ІСПИТОМ

14-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що відкрилась 15 вересня ц. р., стає в загальному перед тим самим іспитом, що його з трудом складали, чи пак, вірніше, не вміли скласти Об'єднані Нації на своїх попередніх сесіях: чи ця установа виправдує надії людства, опертій на справедливості? Історичним парадоксом стало, що чим більше членів в Об'єднаних Націях, тим менше їхнє практичне значення. На установчих зборах цієї організації в Сан Франсіско (від 25 квітня до 26 червня 1945 року) було 46 держав, членів-засновників. Вони прийняли чартер Об'єднаних Націй із сформульованими в ньому найвищими ідеалами людства і — здавалось тоді — покликали до життя надрядну міжнародну організацію, яка стоятиме на сторожі тих ідеалів. Нині Об'єднані Нації нараховують 82 членські країни, але ніхто вже не обманює себе надією, що вони, як колектив, всилі успішно протипоставитись керованому з Москви міжнародному комунізмові, найбільшому ворогові миру і справедливости. 83 „вета", проголошені Совєтами, як постійним членом Ради Безпеки, спаралізували Об'єднані Нації, як порядкуючий інструмент миру. Тільки тому, що 7-го вересня ц. р. спритним правничим викрутом вдалось уневажнити 84-те совєтське „вето", можна було вислати комісію для розгляду ситуації в Ляосі, заатакованій комуністами країні.

Первородним гріхом Об'єднаних Націй було притягнення Совєтського Союзу в число членів-засновників і признання йому спеціяльних привілеїв нарівні з чотирма іншими великодержавами. Цими привілеями СССР далі користується, дармацо після кривавої аґресії проти Мадярщини кількакратно його затавровано. Він раз-у-раз порушує чартер ОН і відмовляється льояльно співпрацювати з величезною більшістю членів ОН, покладаючись виключно на свою мілітарну силу та на відсутність збройної сили в Об'єднаних Націях. Ця цинічна совєтська гра привела до такого послаблення авторитету ОН, що генеральний секретар тієї установи, Даґ Гаммершилд, вважає за відповідне виправдувати існування ОН вже не як порядкуючого й керівного інструменту миру, а як корисного для зустрічей терену, який облегшує мирові заходи окремих держав.

Таким чином щораз частіше вирішування найповажніших конфліктів пересувається з терену Об'єднаних Націй на терен безпосередніх міждержавних з'їздів і конференцій. Відвідини англійського прем'єра Мекміллена в Москві і його акція в користь нової конференції „на вершинах"; конференція міністрів закордонних справ у Женеві і прийнята наприкінці її постанова 4-ох великодержав про покликання до життя — поза існуючою Комісією ОН — нової 10-членної Комісії в справах міжнародного роззброєння; подорож Айзенгавера до трьох столиць Західньої Европи і американсько-совєтські переговори у зв'язку з приїздом Нікіти Хрущова до Америки — це останні великі міжнародні події, які відбуваються поза Об'єднаними Націями, дармащо властиво ОН покликані для того, щоб турбуватися загроженим миром.

Цю ролю перейняли на себе західні великодержави з ЗДА у проводі, як лідером вільного світу. Вони стараються, з одного боку, ліквідувати спори у власному гурті, а з другого пробують всіх способів, щоб закінчити холодну війну і не допустити до скріплення міжнародного комунізму. Таким чином, наприклад, від часу останньої Генеральної Асамблеї зліквідовано спір між Англією, Грецією і Туреччиною за Кипр, затерто останні залишки історичної французько-німецької ворожнечі, затіснено господарську співпрацю в Західній Европі, полагоджено фінансові претенсії у зв'язку з Суезькою кризою, переведено конференції країн Середньої і Південної Америки, — поза ОН. Останні вістки говорять про надійний поступ на шляху ліквідації французького кривавого спору за Альжир. Водночас Захід рішуче протиставився наступові Совєтів на західній Берлін, і цією своєю поставою врятував загрожений мир. Нині знову фактично не від Об'єднаних Націй, а від Америки і керованого нею південно-східнього азійського бльоку СЕАТО залежить врятування Ляосу від комуністичної аґресії.

ОН не мають фізичної сили, але все ж мають деяку силу моральну, хоч як СССР і Пейпінґ стараються її підривати. Повага ОН зросте, коли вони знову відкинуть пропозицію прийняти комуністичний Китай як їх члена, коли вони знову затаврують Пейпінґ за винищувальний режим у Тибеті, коли в усіх інших справах підкреслюватимуть своє антикомуністичне становище. Агресія супроти Ляосу, трагедія Тибету і щораз гірші відносини між Індією і Пейпінґом дають надію, що бльок азійсько-африканських країн в ОН щораз більше відхилятиметься від невтральности в сторону Заходу. Великого значення ця нова сесія ОН не матиме, — все ж ця установа знову складає іспит.

ВДОВОЛЕННЯ І ОПТИМІЗМ

Париж. — В останньому нашому репортажі з Парижу ми писали, що перед през. Айзенгавером стоїть важка місія — наладнати відносини ЗДА з Францією, наблизивши позиції обох держав в питаннях Альжиру, Атлантійського пакту, атомової зброї і доказавши французам, що ЗДА шанують престиж їхньої країни. Сьогодні ще невідомо, чи й наскільки полагоджено проблеми Альжиру, Атлантійського пакту та атомової зброї, але ясно, що Президент ЗДА зумів заспокоїти національну гордість Франції.

А це питання було чи не найважливіше. Тільки вчитайтеся в слова привітання ген. де Голя, якими він зустрів Айзенгавера. Де Голь назвав Айзенгавера головою не найбільшої держави західнього світу, не держави-лідера, а „держави, найдорожчої серцю француза". В коротенькому привітанні він щонайменше п'ять разів підкреслив, що Франція — рівнорядний партнер ЗДА. В питанні престижу це було найважливіше. Це був пробний камінь для візити Айзенгавера в Парижі.

Айзенгавер був приготований на це, і відповів, що щасливий зустрітись із своїм старим приятелем і співробітником, який у найважчі часи був „символом французької відваги". Це знов же те, що хотіла почути вся Франція, а найбільше де Голь, бож відомо, що за його відвагу боронити позицію Франції, коли вона не мала ніякої сили, а він був тільки бідним еміґрантом, зовсім не цінив його покійний Рузвелт. По суті чи не всі союзники уважали де Голя в часи війни за гохштаплера. Це він відчуває досі, і англійська преса намагалась це між рядками йому пригадати.

Айзенгавер розвіяв відчуття враженої чести вояка й репрезентанта нації, яка завжди вміла виявити відвагу і завзяття, заявивши, що „кожен американець має дві батьківщини — ЗДА і Францію". Це приємно погладило французів по їх амбіції, бож ця амбіція оправдана: ідеали Великої Революції були співчинником американського визволення, а Ляфаєт був живим доказом проведення ідей у чин.

Франція вітала през. Айзенгавера із щирим ентузіязмом. Найперше тому, що він — це бувший головнокомандувач союзних армій, які визволяли Францію. Де Голь підкреслив, що в рядах тих армій були й французькі вояки... Далі тому, що Айзенгавер є дуже симпатичною людиною, яка з Парижем зв'язана давніми вузлами симпатії. А французи люблять тих, хто їх любить. Потретє тому, що наперед було відомо, що Айзенгавер, в сучасний момент внутрішнього напруження в західньому таборі, буде до Франції прихильніший, як британці, які виявили до неї просто незрозумілу суворість. І хоч жаден француз не уявляє собі, як могли б зіпсуватися франко-британські відносини, все ж він з приємністю відзначає, що, при всяких прикростях з сусідами із-за Каналу, можна похвалитися теплішими відносинами з державою, яка є першою потугою світу.

Айзенгавер розіграв цю партію справді по-мистецьки, і нині панує у Франції атмосфера задоволення. Задоволення амбіції, задоволення престижу, підкреслення рівнорядности Франції. Айк виразно заявив, що в Атлантійському пакті ЗДА тільки партнер, рівний з іншими. Це розвіяло всякі сумніви, і, хоч властиво нічого не відомо про вислід переговорів, і сьогодні, коли пишемо ці рядки, у Франції панує переконання, що все в найкращому порядку. Голоси опозиції, яка вважає, що за чемністю Айзенгавера приховується твердість, і ніяких змін на краще у французько-американських відносинах не буде, — ні на кого не роблять враження.

Правду кажучи, є всі підстави припускати, що візита Айзенгавера принесла налагоджения відносин, бож напруження випливало скорше з непорозумінь або з психологічних моментів. У справі Берліну обидві сторони завжди займали однакове становище. Щодо атомової зброї, то як би справа не стояла, а факт власної французької атомової бомби змінює багато дечого, і сьогодні годі не бачити, що нема змоги виключати Францію з „атомового клюбу", коли вона фактично до нього входить. Це ясно й англійцям, які мають глибоке відчуття реальности. А про американців нічого й говорити.

Годі також відмовити Франції права співрішати про вживання атомової зброї, що знаходиться на її території, коли таке вживання може викликати необхідність провести в чин всі її зобов'язання. І тут преса могла писати все, що хотіла, а відповідальні політики напевно очікували, щоб Франція показала свою окреслену позицію...

Позиція Франції, яка вимагає розтягнення взаємних зобов'язань на територію ширшу, як північна частина Атлантику, тепер дуже актуальна в обличчі подій у Ляосі та на кордонах Індії. Це добрий момент для Заходу прийняти французьку концепцію і тим убити двох зайців: збільшити оборонну спроможність вільного світу і зробити Франції комплімент, який нічого не коштує.

Залишається справа Альжиру. Тут Америка може бути тільки рада, що Франція домагається, щоб ніхто не вмішувався в ту справу. Хто може сказати, що Америка хоче взяти на себе цю преважку й незвичайно скомпліковану проблему? Вона не може не цікавитись цією проблемою, бож мусить затримати змогу говорити з арабським світом, але тут справи такі неясні, що Америка задовольниться французькою обіцянкою „ліберальної розв'язки" альжирського питання.

Проголошення нової засади самовизначення альжирців звучить ліберально. Це напевно прийме Америка й усі союзники Франції, не входячи глибше в цю концепцію, щоб чимсь задовольнитися. А до розгляду цієї концепції прийдемо в черговому дописі.

О. Д-вич

Йосип Гірняк

ЛИСТ, ЩО ЙОГО АДРЕСАТ НЕ ОТРИМАЄ І НЕ ПРОЧИТАЄ

Одвертий лист до ЛЕСЯ СЕРДЮКА народного артиста СССР, директора і мистецького керівника театру ім. Т. Г. Шевченка в Харкові (колишній „Березіль").

Дорогий Лесю Сердюк!

Вибач мені, що звертаюсь до Тебе по імені і на „ти". Так колись ми всі „березільці" зверталися до себе, і чомусь тепер трудно обійтись без цієї сердечности форми.

Пригадую, коли то в 1929 році, в час арештів членів СВУ, до нашого нужденного гуртожитку на Жатківському в'їзді пізно вечером під'їхало ґепеувське авто і два чекісти забрали Тебе із твоєї „конурки" (кімнатою її не можна було звати), і повезли на вулицю Чернишевського.

Твій арешт був першим громовим ударом по „Березолю". Пам'ятаю, як ми, „березільці", цілу ніч нипали по непривітному коридору гуртожитку... Ніхто не міг місця собі знайти. У „Березолі" не стало талановитого актора, щирого друга, життєрадісного, веселого члена „березільської" родини. Жаден з нас не зважився підійти до Леся Курбаса і заговорити з ним про цей удар. На нього лячно було глянути! За цю ніч, нам здавалось, його голова ще більше побіліла, обличчя посіріло, уста стиснулись болючою рисою. Цей грім по „Березолю" штовхнув нас і Л. Курбаса в закут, з якого виходу не було.

Заходи Леся Курбаса нічого не дали. Нарком освіти М. Скрипник порадив залишити всякі „оббивання порогів" у твоїй справі, мовляв, це Тобі тільки принесе шкоду. Нам, яким до того часу „море було по коліна", трудно було усвідомити ту безпомічність, в якій опинялась підсовєтська людина за ґратами ҐПУ. Ніхто нічим не може помогти товаришеві. Тоді це не укладалось у наших головах.

Одного весняного дня 1930 року, ще перед процесом СВУ, Ти повернувся у наш гуртожиток. Тебе — розгубленого, заляканого, мовчазного — ми не знали, куди посадити і чим частувати!.. Однак, ми не пізнавали Леся Сердюка. Куди поділась безпосередність, веселість? Видно було, що Ти пережив тяжкі хвилини, болючі страждання і збагнув страшну дійсність, яка ховалась за загадковими стінами ґепеувських казематів. Ніхто нічого не розпитував. Ми знали, що на твої уста завішено замок, тому кожний з нас мовчки чекав, коли то прийде черга на нього.

Не буду пригадувати Тобі наступних подій, що потрясли всім мистецьким і громадським життям України. Однак не можу оминути у цьому листі до Тебе останнього етапу з життя „Березоля".

Від часу переїзду „Березоля" з Києва до Харкова, тобто з 1926 р., кожна нова його постава ставала пожадливою метою для стріл марксо-сталінських критиків та театрознавців із лона і благословення „культпропів партії". Після процесу СВУ, коли то Москва розторощила старшу ґенерацію української інтеліґенції, — прийшов другий етап екзекуції: виморення голодом селян і поголовне вилучення з діючого активу суспільно-мистецького елементу. Видатний публіцист нашого часу, Юрій Лавриненко, влучно назвав той період „Розстріляним Відродженням".

Чільне місце серед того активу займав „Березіль". Для кожного з нас, членів цього незабутнього театру, було відомо, що „Березіль" — це Лесь Курбас. Без Курбаса не було б „Березоля". Тому то кращі актори України горнулись до Леся Курбаса, як рослини до сонця. Ввесь чар „Березоля" був у таланті, інтелекті і українському серці Леся Курбаса.

Актори „Березоля" не можуть забути трагічного фіналу свого театру, коли московські емісари Постишев і Косіор рішили вирвати те серце з українського театру, і перед тим, як арештувати Леся Курбаса, проголосили на засіданні Колеґії НКО свій наказ про зняття його з керівництва „Березоля" і усунення із створеного ним же театру. З твоєї пам'яті не могли вивітритись зворушливі слова відчаю, які на тому засіданні не побоявся вимовити найстарший із ще живих українських акторів — Іван Олександрович Мар'яненко. Ті слова я й донині несу в своїм серці... Тому, що сьогодні ніхто із театрознавців не зважується пригадати ці слова, беру на себе це завдання, щоб молоде акторське покоління почуло правду про реформатора українського театру.

Після відчитання наказу НКО, схвильований Іван Олександрович Мар'яненко відважився сказати: „Товариші, члени Колеґії НКО! З усіх тут вас присутніх і запрошених вами сюди акторів нашого театру я — найстарший віком. На мою долю припало щастя творчо співпрацювати з корифеями українського театру — Кропивницьким, Заньковецькою, Садовським та Саксаганським. Я з повною відповідальністю за свої слова заявляю: До Курбаса у нас в театрі не було „культури". Лесь Курбас не тільки приніс з собою у наш театр европейську культуру, він своїми виставами у „Березолі" вивів український театр на шляхи світової культури. Тому мені тяжко збагнути, що це тут сьогодні діється?"

Сеньйорові акторів „Березоля" — Мар'яненкові відповів Лесь Курбас. Ця відповідь була його останнім словом: „Іване Олександровичу! Дійсно, ви найстарша віком тут людина, однак, ви сивоволоса дитина! До кого ви це говорите? До тих інтриґанів та льокаїв? Невже ви не бачите, що оці члени Колеґії НКО УССР з наказу Постишева розправляються не зі мною, а з усією українською культурою?! НКО — це ж крематорій української культури!" Голові Колеґії Затонському, який намагався позбавити Курбаса слова, він додав: „Завтра ви всі будете виливати найбрудніше болото на мою голову, а я вже не зможу стати в своїй обороні, тому сьогодні тут вам у вічі кажу те, що ви всі собою являєте і що я про вас думаю!"

З цього вечора Леся Курбаса в українському театрі не стало. Залишилися ви всі колишні його учні, які дістали у спадщину те, що залишив його геній: найвизначніше місце „Березоля" в театральній єрархії, місце найкращих акторів, яке для вас здобув Курбас, виховуючи вас п'ятнадцять років.

Десятки років ви не могли згадати добрим словом найбільшого режисера, якого знає історія українського театру. Ім'я Леся Курбаса можна було перелічувати у реєстрі найбільших злочинців і „ворогів народу". Давно вам усім було відомо, що його вже немає живого, що кров його червоною плямою залила вічно мерзлу арктичну землю.

Спадкоємці дуже скоро розгубили по „генеральних шляхах" доробок Леся Курбаса. Велична будівля „Березоля" потонула у жабуринні „соцреалізму" та брязкальцях звань, орденів і сталінських стипендій!.. Бучма, Ужвій, Мілютенко, Крушельницький та інші, з партійного указу, пішли помагати Гнату Юрі провінціялізувати український театр та уподоблятися Тьоті Моті із Москви.

Скінчився Сталін. Новий диктатор, звалившu свої власні криваві гріхи на плечі кремлівського небіжчика, почав ощасливлювати стероризованих підданців „реабілітаціями".

Дорогий Лесю! Тобі, сьогоднішньому мистецькому керівникові і директорові колишнього „Березоля", Тобі, що взяв хрущовський трюк за „чисту монету", припало непосильне завдання: стати в оборону „Березоля" і навіть зляканим голосом заікнутися про Леся Курбаса. Після твого обережненького виступу недовго доводилось ждати на нову халепу!

Посипались на Тебе нові біди та удари „культпропівських" погоничів за те, що Ти „ударив... та не у той дзвін!" І справді, як же Ти, що сидів за ґратами ҐПУ, не знаєш, що у „сонячній країні соціяльної справедливости" правда зветься брехнею, а брехня — правдою?! 25 років вам усім, акторам, втовкмачували в голови, що Курбас засуджений за шпіонаж та інші найтяжчі контрреволюційні гріхи. Звичайно, ніхто з вас і навіть із тих, що ширили ці нісенітниці, не вірили тим дурницям, проте, мовчали. І ось, аж коли судові органи прислали вдові Курбаса оправдуючий Курбаса папірець, Ти зважився заговорити про „білу пляму в історії українського театру", себто про „Березіль" і блискучих його акторів. Ти у своєму виступі жалівся, що, мовляв, стільки часу несправедливо замовчувано дещо позитивне в роботі „Березоля" і недооцінювано блискучих майстрів — акторів, таланти яких „Курбас використовував і марнував на пусті формалістичні кривляння". У слідуючій своїй оборо-

(Закінчення на стор. 3-тій)

Армандо Паласіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(31)

Хосе кинув на нього ручку стерна, що залишилася на лавці.

— Замовчи, злодію, бо вб'ю!

А побачивши на обличчях деяких членів залоги страх, сказав:

— Скручу карк тому, хто буде кричати!

Така жорстокість була конечна. Якби паніка огорнула залогу і вона перестала на хвилину вичерпувати воду, усі напевно пішли б на дно.

Щоб заступити чимсь стерно, Хосе поставив на корму весло. При піднесених вітрилах керувати веслом неможливо, але тому, що вони вживали тільки „вітрило оливопомазання", він зміг — з величезним зусиллям — опанувати судно. Кожний удар хвилі приносив цілу бочку води на поклад. І хоч один чоловік, добре працюючи, може вичерпати відром бочку води за вісім- десять хвилин, все таки доходила вона вже морякам до колін. Хосе, не вгаваючи кричав захриплим голосом:

— Вичерпувати воду, хлопці, вичерпувати!

Одна хвиля забрала Бернардові шапку.

— Бач, — сказав він ґнівно, — а скоро піде й голова.

Становище було нестерпне. Усіх моряків огорнув жах, хоч як вони старалися його приховати. Тоді Хосе, побачивши, що їм скоро зовсім забракне сил, крикнув:

— Хлопці, чи не хочете звернутися до Родільсерського Христа, щоб нас врятував?

— Так, Хосе, хочемо! — відповіли всі одноголосно.

— Отже, добре! Обіцяймо Йому піти босоніж на Службу Божу. А тепер — більше відваги... і вичерпувати воду. Вичерпувати хлопці!

Ця обітниця піднесла всіх на дусі. За кілька хвилин вичерпано з судна майже всю воду.

Аж нараз Хосе помітив, що середня щогла заваджає руховi.

— Стинаємо середню! — крикнув він і сам кинувся рубати щоглу власними руками.

Та в тій хвилині усі з жахом побачили величезну хвилю — високу, як гора, і чорну, як нутро підземної печери.

— Хосе, вже нема жартів! — гукнув Бернардо, готовий умерти.

Удар був такий сильний, що повалив Хосе лицем на поклад. Судно було майже зовсім залите водою. Та він, хоч приголомшений, схопився на ноги і щосили закричав:

— Вичерпувати воду, вичерпувати!

XVI

А щож діялося в Родільсро?

Кілька суден, що послухали знаку Хосе, вернулися до пристані перед світанком. Моряки були засоромлені й засмучені, коли побачили, що їх так ганебно ошукали; а головно їхні жінки висміяли їх вдома.

— То завжди ти мусиш бути дурнем! Коли ж нарешті переконаєшся, з ким маєш діло, чоловіче Божий! Ще побачиш, який улов буде сьогодні...

Згідно і з своїм звичаєм чоловіки мовчали, признаючи, що жінки говорили правду. А в душі клялися не зловитися більше в пастку.

Та коли настав день, вони дещо змінили свою думку. Вигляд моря був такий похмурий, а стан атмосфери такий лиховісний, що вони не дуже то й журилися своїм безділлям. Коли ж над містечком пронісся перший порив північно-західнього вітру, деякі чоловіки звернулися до своїх жінок з усмішкою:

— Чи ти хотіла б, щоб я тепер був на морі?

Жінки мовчали.

Другий порив вітру, багато сильніший від першого, схвилював цілу місцевину. Чоловіки й жінки побігли на берег, а звідтам, не зважаючи на дощ, що лив, як з відра, вийшли на гору Сан Естеван. В усіх на обличчях відбились страх і жура.

— Що ж воно буде?

Дядько Пепе, не відриваючи очей від обрію, пробурмотів;

— Дуже добре воно не є... Але море ще не сказало свого останнього слова.

Буря прийшла нагло і була несамовита. Море вмить заворушилось і почало заливати Уесос Де Сан Педро — мілину біля берега. Натовп, що зайняв вершок Сан Естевану, з острахом дивився як розпанощувалась стихія. Деякі жінки почали плакати.

Все таки ще не було причини до паніки. Порт був зовсім вільний. Якщо тільки судна не перевернуться, то вони зможуть безпечно заплисти до Родільсра. Хтось завважив:

— А хвилі? Чи матимуть вони час вичерпати воду?

— Що значить, чи матимуть час!.. Чи ми ще не бачили великих хвиль? Нема іншого містечка, що так хвилювалося б знічев'я, як оце, — сказав один моряк сердито.

Сила, з якою він вимовив ці слова, примусила песимістів замовчати і дещо заспокоїла жінок. На жаль, його тріюмф тривав коротко. За кілька хвилин море залило Ель Торно, іншу піскову обмілину.

Близько каплиці св. Степана стояла хатина, а в ній жив чоловік, що за дуже маленьку платню мав доручення від об'єднання моряків в разі небезпеки запалювати багаття. Хоч цей чоловік рідко коли випливав на море, але він знав його так, як кожний інший досвідчений моряк. Тепер він забрав із подвір'я коло хатини купу сухого хмизу, поклав його на вершку гори і запалив. Це була перша пересторога для рибалок.

Еліса, що була в натовпі, із своєю хресною мамою, побачивши дим багаття, відчула, як серце їй стиснулося. Вона пригадала страшний прокльон паламарихи, і зараз же всі її передчуття пробудилися. Все таки вона потрапила опанувати себе, і тільки переходила від гуртка до гуртка, прислухаючися з прихованою тривогою до того, що говорили моряки. Кожне речення паралізувало її.

Проте, люди мало говорили. Вітер шмагав їх по лицях краплями зливи. Море швидко росло. Залявши Уесос Де Сан Педро, Ель Кованін і Ель Торно, воно заливало вже обмілину, найбільше віддалену від берега.

— Море вже пойняло Ля Фураду!.. Мануелю, можеш запалити друге багаття! — гукнув один моряк.

Мануель побіг до хати, приніс другу купу хмизу і запалив її недалеко першої. Це був знак близької небезпеки. Якщо ті, що на морі, не запливуть тепер до пристані, то їм загрожуватиме небезпека, що вона скоро буде замкнена.

— Видно якесь судно, Рафаелю? — запитала одна дівчина, по обличчі якої котилися сльози.

— Ще ні, водяний пил дуже заслоняє нам вид.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ КАТА УКРАЇНИ НІКІТИ ХРУЩОВА В НЮ ЙОРКУ

ЧЕТВЕР, 17 ВЕРЕСНЯ Ц. Р.: пікетування Валдорф-Асторія готелю, при 301 Парк евню між 49 і 50-ою вулицями. Лексінгтон евню підземкою до 51-ої вулиці. Збірка о годині 6-ій вечора. Час пікетування: від 6-ої до 8-ої год. вечора.

П'ЯТНИЦЯ 18 ВЕРЕСНЯ ц. р.: пікетування Об'єднаних Націй, при 1-ій евню і 42-ій вулиці. Їхати: автобусами 1-ою евню або підземкою до 42-ої вулиці, а звідти автобусом або пішком чотири-п'ять бльоків до 1-ої евню. Збірка о годині 2.45 по полудні. Час пікетування: від 3-ої до 6-ої год. вечора.

НЕДІЛЯ 20 ВЕРЕСНЯ Ц. Р.: відправи в українських церквах за душі мільйонів жертв українців, що погинули від московсько-комуністичного терору в тюрмах і концентраційних таборах.

О ГОДИНІ 1-ІЙ ПО ПОЛУДНІ на Рендалс Філд, на острові тієї самої назви (Рендалл'с Айленд он ді Іст Рівер, Тріборо Брідж енд Іст 125-та Стріт) відбудеться маніфестаційна частина Мазепинського Здвигу Молоді, сполучена з протестаційною маніфестацією проти приїзду Хрущова: фінальні спортові змагання і змагання між найкращими українськими футбольними дружинами, мистецька програма, промови губернатора Рокефеллера, комішенера Морея (Джерзі Сіті), проф. Добрянського і през. Галичина. Після закінчення цього маніфестаційного зібрання о год. 5 по пол. учасники поїдуть міськими автобусами на місце збірки учасників маніфестаційного походу — ріг 42 вулиці і 5 евню, звідки походом підуть до 57-ої вулиці 7-ої евню до Карнегі Голл, де о год. 7.30 вечора відбудеться антикомуністична маніфестація.

Участь в пікетуваннях і поході зголосили: ветерани всіх формацій, тут роджені американські ветерани, ОБВУА, УСС, УНА, УПА, Організації Визвольного Фронту: ООЧСУ, СУМА, АБН, Політ. в'язні, Організації Демократичного Бльоку ДУКЦА: ДОБРУС, ОДУМ, Політ. в'язні, Жіночі Організації, ОДВУ, МУН і братні організації, Пласт, Відділи УНС, Провідіння, УРС, УНП., Організації і Відділи УККА сусідніх міст. Напливають дальші зголошення. Православні парохії дали свою згоду взяти участь в поході по 5-ій евню.

Пороблено відповідні кличі, видрукувано летючки в англійській мові, які будуть роздаватись під час пікетування і демонстрацій; УККА видав з цієї нагоди окреме число українського бюлетеню в англійській мові; замовлено конгресові рекорди; „Свобода" видає окреме жалобне число в англійській мові; замовлено авто з голосником, яке інформуватиме американців про чорні діла Нікіти; підготовляється прес ре-ліси; замовлено оркестру, яка під час походу гратиме жалобні марші. Йде дальша інтенсивна підготова.

Усі інформації дає канцелярія Об'єднаного Комітету в Ню Йорку кожного вечора від 6-ої до 10-ої год. вечора в Українському Народному Домі, 140 2-га евню, кімн. ч. 21.

Просимо усі українські організації з американськими і українськими прапорами, все українське громадянство взяти масову і зорганізовану участь в пікетуваннях і маніфестаціях. — Власників авт просимо голоситися по відповідні кличі - транспаренти, з якими вони будуть їздити під час маніфестації вулицями Ню Йорку.

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку.

І. Винник — голова

ЛИСТ, ЩО ЙОГО АДРЕСАТ НЕ ОТРИМАЄ І НЕ ПРОЧИТАЄ

(Закінчення зі стор. 2)

ні перед напасниками Ти навіть твердиш, що цей прекрасний колектив майстрів примусив свого учителя Леся Курбаса скінчити так, як він скінчив своє буття у театрі.

Твоїх опонентів, які не бачили вистав „Березоля" і не уявляють собі всієї сили та чару Курбасового хисту, залишмо в спокої. Ті кандидати, доктори наук інтерпретують історію і мистецькі цінності так, як їм наказують. Інакше їм „не положено"! З їхньої писанини колись сліду не стане. Вони самі ще будуть переоцінювати свої власні писання, як переоцінюються у совєтській дійсності все, від „великої енциклопедії" починаючи.

Я свято вірю, що чимало колишніх березільців засвідчать правду перед історією українського театру і з усією переконливістю заперечать безсовісну брехню сьогоднішніх фальсифікаторів, що стараються обдурити молоде покоління наклепами на Курбаса і його світлу добу в нашому театрі. „Березільці" скажуть, що не той „прославлений ансамбль" творив „Березіль" і ввесь модерний театр, лише Лесь Курбас і його надзвичайний талант. Їхнє твердження потвердить ота безкрилість усіх ансамблів, що настала від часу насильної смерти Леся Курбаса і що триває по сьогодні. Бо справжній „березілець" знає, що всі докупи взяті постави театрів після доби Курбаса не сягають і десятої частки вартости хоч би найслабшої постави Курбаса. Талант, майстерність, інтелект Леся Курбаса були на цілу голову вищі від нас усіх, акторів і режисерів 20-их років.

Фальсифікатори, затемнюючи значення Леся Курбаса у театрі, висувають акторський ансамбль, завдяки якому „Березіль" досягнув історичних висот, і для прикладу, своїх тверджень притягають за чуба незаперечний талант Бучми, якому, мовляв, належить ввесь успіх програмової постави Курбаса „Джіммі Гіґгінс". Ти, Лесю, і всі ще живі „березільці" прекрасно знаєте, що Бучма у виставі „Джіммі Гіґгінс" брав участь лише кільканадцять із сотень разів. Цілі чотири театральні сезони роль Джіммі виконував рядовий актор „Березоля", і від цього вистава ні трохи не тратила того мистецького значення, з яким вона увійшла в історію мистецтва режисури і всього українського театру. Сила тієї і всіх інших вистав Леся Курбаса була тільки в його генії. Заслуга акторів була у здатності: наздоганяти рух і ритм мистецької мислі Л. Курбаса. Він ніколи не стояв на місці, для нього мистецтво було вічний рух, він завжди шукав нових форм. Курбас вів нещадну боротьбу з малоросійщиною, провінціялізмом, з штампами, з хохлацькою безкультурністю. Він пристрасно і послідовно вирізьблював риси самобутнього українського театру і безупинно працював над майстерністю і культурою актора, хоч би яким цей останній гордився „стажем". Ніхто з режисерів і жадний інший театр не залишив такого великого театрального доросту, як „Березіль" і Курбас. Його надхненна інтуїція підказувала йому такі формальні рішення театральних проблем, до яких тільки сьогодні підходить світовий театр. Не його вина, що він народився українцем і що українські досягнення окупант завжди або краде або топить у багні.

Курбас в українському театрі — це безмежне поле для дослідників та істориків мистецтва. Кожна його постава — це нове слово, це окрема проблема, що потребують глибокої анализи без жадних тенденційних махінацій. Молоде театральне покоління чекає на відкриття Л. Курбаса. Що скорше це буде зроблено, то краще для правди і для історії театру.

На жаль, жаден із дискутантів, які ось уже два роки ламають пера, про це не говорять. Вони лише змагаються в еквілібристичних обвинуваченнях, однак ніхто з них не зважиться сказати, що ж для українського театру позитивного залишив по собі Лесь Курбас. Судді горлають лише про Курбасові „гріхи перед акторським ансамблем", які, мовляв, загнали акторів на формалістичне бездоріжжя. Прокуратори — критики не договорюють до кінця!

Вони прекрасно знають, що „формалізм" Леся Курбаса — це дорогоцінний поступ українського модерного театру. Як би вони не намагались компромітувати мистецькі надбання Леся Курбаса (використовуючи для цього „авторитети" живих і мертвих театральних діячів-пристосуванців), правда залишиться правдою. Совєтські доктори і кандидати наук бояться скаламутити наказну ідилію співжиття московського „старшого брата" з „молодшим" — українським, який у всіх ділянках мусить черпати з „московської бездонної торби". Тому промовчуються праці Леся Курбаса, щоб хтось знову не зважився піти тими „грішними" шляхами суверенного українського мистецтва.

„Березіль" під керівництвом Леся Курбаса одинадцять років був неприступною твердинею для впливу московського театру. В „Березолі" не було містця для п'єс Островського, Горького, Треньова, Ромашова, Афіногенова та ін. Курбас рішуче відмовився від поклонних гастролів свого театру до Москви і участи в етнографічних турнірах під'яремних народів. Ні Луначарському, ні Бубнову не пощастило заманути „Березіль" на ті „мавп'ячі ярмарки". Курбас не побоявся висловити свій проєкт наркомам у вічі. Він з упертою послідовністю обороняв театр від тисків і наказів партії. Пристосуванцям у драматургії не було що шукати на кону „Березоля". Лесь Курбас у підсовєтських обставинах був подивугідно мужнім, безкомпромісовим і готовим до відповідальности за всі свої дії. Це був неподільний Суверен української театральної культури!

Цього Курбасові не простив Сталін, сьогодні не прощає Хрущов, і не простить жаден майбутній московський окупант. У 1938 році емісар Єжова — Кашкетін розстріляв Леся Курбаса, Миколу Куліша, Миколу Зерова. Їхня смерть в українській підсовєтській історії зіяє не білою, а червоною — кривавою плямою! Жадним „культпропівським" спецам не поталанить ту пляму витерти найскладнішими хемікаліями. Як Макбет і його Леді не змогли змити крови з з рук своїх, так і кров Леся Курбаса прикипіла до рук „совєтських істориків".

Лесь Курбас належить до вершин театральної культури України і всього світу. Не тільки звичайним брехунцям-фальсифікаторам, а й наймогутнішим тиранам закороткі руки до тих вершин. Вони згинуть, як дим, а доробок Леся Курбаса останеться сіяти у скарбниці української і світової театральної культури. Що більш несправедливо трактують пам'ять Леся Курбаса московські хазяї, то гірше для них.

Про добу Леся Курбаса ще скаже вичерпне слово Історія Українського Театру.

Дорогий Лесю Сердюк! Я безмежно вдячний Долі за те, що провела мене через усі життьові митарства і дала змогу написати Тобі цього листа, не оглядаючись на директиви та наглядачів. Я горджусь тим, що можу говорити правду про найбільшого Діяча Українського Театру — і без страху схилити голову перед Його Світлою Пам'яттю!

Усім „березільцям" і Тобі шлю щирий привіт!

Йосип Гірняк

Ню Йорк, 14 вересня 1959.

П. С. Інші українські газети на еміграції прошу передрукувати цього листа, може таким способом збільшиться можливість потраплення листа до адресата.

У наступній статті постараюся для читачів по цьому боці завіси подати історію т. зв. „реабілітації" Леся Курбаса, яка фактично є новим обвинуваченням і засудженням всієї творчости великого режисера Українського Театру.

Й. Г.

Короткі Вістки

● Інґрід Берґман, світової слави фільмова зірка виграла у Римі судовий процес проти свого першого чоловіка, режисера й фільмового продуцента Роберта Россаліні, за признання їй постійної опіки над трьома малолітніми дітьми. Суд, який спершу признав був батькові право тримати у себе діти протягом двох літніх місяців, продовжив цей термін ще на один місяць. Інґрід Берґман вийшла вдруге заміж за шведського промисловця Лярса Шмідта, з яким вона мешкає здебільша в Парижі.

● У Штуттґарді в Західній Німеччині арештовано семеро осіб за масові вбивства на окупованих німцями за останньої війни територіях. Є між ними також один генерал. Прізвища арештованих засекречено.

Увага! Увага!

РАЧЕСТЕР, Н. Й. і ОКОЛИЦЯ!

50-літній ЮВІЛЕЙ Українського Народного Дому

316 ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ в РАЧЕСТЕРІ

— відбудеться —

в суботу, 19-го і неділю, 20-го вересня 1959 р.

СУБОТА, 19-го ВЕРЕСНЯ:

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ, в програмі якого буде виступ Українського Національного Хору, під проводом п. Ярослава МАТКОВСЬКОГО, сольо-співи Анни ПОРУТИ і Марії КЛИМЦІВ, промови члена Головної Екзекутиви, гол. секретаря Ярослава ПАДОХА, урядників Товариства, привіти представників місцевих громадських Установ й інше.

ПОЧАТОК — в год. 7:30 вечора.

НЕДІЛЯ, 20-го ВЕРЕСНЯ:

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ. Обід в год. 2:00 по пол. Промови багатьох визначних представників і громадян, національні танки молоді МУН, під проводом Івана КОЗАКА, мандолінові соля сестер ДИМКАРІВ, відзначення основників і працівників-урядників Т-ва й інше.

До участи в нашім Ювілейнім Святі запрошуємо всіх Українських Громадян.

УПРАВА Т-ВА

УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТСЬКИХ ТОВАРИСТВ АМЕРИКИ (СУСТА)

— запрошує —

УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО І СТУДЕНТСТВО

на

ЧЕТВЕРТУ ЛІТНЮ ВИСОКОШКІЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ СУСТА

під загальною темою

„ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА І ЙОГО ДОБА",

яка відбудеться

26-го і 27-го вересня 1959 р. на „Союзівці"

Програма Конференції:

СУБОТА, 26-го ВЕРЕСНЯ:

Год. 10:30 — Відкриття Конференції — Роман ЛИСНЯК;
Год. 10:35 — Вступне слово — Константин САВЧУК;
ДОПОВІДІ:
Год. 10:40 — Внутрішня політика Гетьмана Івана Мазепи — Іван ВІВЧАР;
Год. 11:20 — Зовнішня політика Гетьмана Івана Мазепи. — Роман ЛЕҐЕДЗА;
Год. 12:00 — ОБІДОВА ПЕРЕРВА.
Год. 2:00 — Мілітарна кампанія 1708-1709 років. — Константин САВЧУК;
Год. 2:40 — Соціяльно-економічне положення України за часів Гетьмана Івана Мазепи — Василь ЗНАЄНКО;
Год. 3:20 — Культурний розвиток України в мазепинській добі — Теодосій ОНУФЕРКО;
Год. 4:00 — Дискусія;
Год. 5:00 — Закриття студійної частини Конференції Роман ЛИСНЯК.
Год. 9:00 — ЗАБАВА.

НЕДІЛЯ, 27-го ВЕРЕСНЯ:

БОГОСЛУЖЕННЯ і організаційно-студентська частина Конференції. Реферують про студентські справи члени Управи СУСТА.

Український Літ.-Мистецький Клюб у ФИЛАДЕЛФІЇ

— влаштовує —

у СУБОТУ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1959 — год. 7:30 веч. в залі СОЮЗУ УКРАЇНОК, при вул. Френклін Н., ч. 909

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

знаного письменника-гумориста

Миколи Понеділка

з такою програмою:

I. ЧАСТИНА

Два недруковані оповідання: НЕ АПЛОВДУЮТЬ ВІЧ-НА-ВІЧ

II. ЧАСТИНА

Збірка гумористичних нарисів: „АРМІЯ"

ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при чаю. — Гостям раді. — Вступ для членів — 1.00 дол., для не-членів — 1.50 дол.

Увага! ЧЛЕНИ ОбВУА! Увага!

Згідно з постановою Місячних Зборів всі Члени Нюйоркського Відділу ОбВУА мають обов'язково взяти участь у

ВСЕНАРОДНІЙ ПРОТЕСТАЦІЙНІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ

проти приїзду до ЗДА — Хрущова,

яку влаштовує

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ,

з ось такою програмою:

ЧЕТВЕР, 17-го ВЕРЕСНЯ:
ПІКЕТУВАННЯ готелю Валдорф Асторія, — при 103 Паркс Еве. — год. 6-8 вечора.

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ВЕРЕСНЯ:
ПІКЕТУВАННЯ будинку Об'єднаних Націй — год. 2-6 по полудні.

НЕДІЛЯ, 20-го ВЕРЕСНЯ:
БОГОСЛУЖЕННЯ в українських церквах з ПАНАХИДАМИ. — год. 12 впол.
Того ж дня, в год. 5-ій по пол.: ПОХІД вулицями Ню Йорку до Карнегі Голл, де в год. 7:45 веч. відбудеться СПІЛЬНА ПРОТИКОМУНІСТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ поневолених народів. ЗБІРКА в год. 4:30 по пол. на сквері при 42-ій вулиці, між 5 і 6 Евеями.

Крім проголошених досі у пресі Богослужб в церквах обох віровизнань відбудеться в П'ЯТНИЦЮ, 18-го ВЕРЕСНЯ 1959 р., в год. 8:00 вечора, в Катедрі УПЦ св. Володимира, при 82-ій вулиці Вест

ТОРЖЕСТВЕННА ПАНАХИДА

за душі Борців і Мучеників Української Нації.

Закликаємо всіх Членів ОбВУА взяти організовану участь у пікетуванні, маніфестації та Богослужбах, разом із родинами, по змозі в темних одягах.

За дальшими подробицями слідкуйте у газетах!

Управа ОбВУА — Відділ Ню Йорк

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. і ОКОЛИЦЯ!

Сестрицтво при Українській Католицькій Церкві у Вунсакет, Р. Ай.

запрошує на

ПІКНІК

в НЕДІЛЮ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

на парохіяльній площі при Самер Стр.

Початок — год. 2:00 по пол.

(У випадку дощу, Пікнік в неділю, 27-го вересня).

✝

В неділю, 20-го вересня 1959 року

в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

в УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ПОКРОВИ,

буде відправлено

ВЕЛИКУ ПАНАХИДУ

за душі мільйонів замучених і помордованих наших братів і сестер, які згинули з наказу Н. Хрущова, під час його панування в Україні, як намісника й найближчого „соратника" Й. Сталіна.

Панахида відбудеться

в год. 11:15 рано

у приміщенні церкви — Клинтон Еве. Нортс, під числом 1025.

Запрошується все Українське Громадянство прибути на цю Панахиду.

ПАРАФІЯ СВ. ПОКРОВИ в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

Увага! Увага!

ДІТРОЙТ, ВІНДЗОР і ОКОЛИЦЯ!

В суботу, 26-го вересня 1959

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 4655 Martin Street — DETROIT, Mich.

— відбудуться —

ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ Відділів УНСоюзу,

участь в яких повинні взяти члени Окружної Управи, представники Відділів, Відділові урядовці та конвенційні делеґати Відділів:

ДІТРОЙТ	75, 146, 175, 183, 292	ЛІМІНГТОН	504
ГЕМТРЕМК	20, 94	ВІНДЗОР	341
ДЖЕКСОН	302	ЛОНДОН	460
СЕГІНО	309	РОССФОРД, Огайо	71, 235
АМГЕРСТБУРҐ	506	ТОЛІДО, Огайо	165, 167

Початок Зборів — в год. 7:00 вечора.

у Зборах візьмуть участь:

д-р Ярослав ПАДОХ — гол. секретар УНСоюзу та Володимир ДІДИК — гол. радний УНСоюзу.

До участи в Зборах запрошене також все місцеве Українське Громадянство.

УВАГА! УКРАЇНЦІ ФИЛАДЕЛФІЇ — ВЛАСНИКИ АВТ! УВАГА!

В неділю, 20-го вересня 1959 р.

відбудеться — черговa

ПРОТЕСТАЦІЙНА ДЕМОНСТРАЦІЯ

проти Хрущова і проти політики коеґзистенції.

Демонстрацію влаштовують:

ВІДДІЛ УККА, АМЕРИКАНСЬКО-МАДЯРСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ, ВІДДІЛ ОБ'ЄДНАННЯ ЛИТОВЦІВ В ЗДА, СОЮЗ ЛОТИСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І СТАНИЦЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРИЯТЕЛІВ АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОГО БЛЬОКУ НАРОДІВ.

Демонстрація відбудеться АВТАМИ, які їхатимуть вздовж Market вул. до Independent Hall, де представники поневолених народів зложать вінок в пам'ять жертв московського комунізму.

ЗБІРКА авт в год. 2:00 по пол., при Маркет і 30 вул. біля будинку „Бюлетеню".

УКРАЇНЦІ, ВЛАСНИКИ АВТ! Виїжджайте масово автами на цю Протестаційну Маніфестацію, щоб запротестувати проти побуту „ката" України — Хрущова, на вільній американській землі, та проти його злочинів в Україні і намагань накинути американському народові злощасну політику коеґзистенції.

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ „СІЧ" — ЕЛИЗАБЕТ

влаштовує —

в суботу, 19-го вересня 1959 р.

СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ при 214 Fulton Street — ELIZABETH, N. J.

Гратиме оркестра — Б. ГІРНЯКА.

БУФЕТ у власному заряді.

ПОЧАТОК — в год. 9:00 вечора.

ЮВІЛЕЙНИЙ

1709 — МАЗЕПИНСЬКИЙ ЗДВИГ МОЛОДІ — 1959

— відбувається —

в цю суботу, 19-го і неділю, 20-го вересня 1959 р.

на майдані

РЕНДАЛ (Схід 125 вул. і міст „Трайборо") — в Ню Йорку.

Доїхати на острів і до спортового майдану можна:

1. АВТАМИ — через TRIBORO BRIDGE, на який в'їзди є: а) на східньому кінці 125th St. з Мангаттану, б) на полудневому кінці Major Deegan Expressway і Bruckner Blvd. з Бронксу, та на північно-західньому кінці Grand Central Parkway з Квінсу; на самому мості вважати на знаки "RANDALL'S ISLAND". Оплату за переїзд мостом (25 центів) платиться тільки при в'їзді на острів, але не при виїзді; на острові є багато місця до паркування, за яке нічого не платиться.

2. ПІДЗЕМКАМИ і АВТОБУСАМИ — при зупинці на 125 вул. та Lexington Ave. (IRT) є спеціяльні автобуси, які за 6 хвилин завезуть Вас на острів; хто їхатиме здолини чи згори міста автобусами, повинен взяти собі відповідну пересідку. Мешканці Квінсу й Бруклину можуть користати з автобусу, який від'їжджає зі зупинки на 31st Street & Hoyt Ave., Astoria і доїздить до зупинки на E. 125th St & Lexington Ave., Manhattan; тут вони пересядуть на згаданий вище спеціяльний автобус, що їде на острів.

У випадку потреби, по додаткові інформації щодо доїзду, телефонувати на:

LEhigh 4-4710

ВПИСИ до Балетної Школи

під мистецьким керівництвом

прима-балерини

Валентини Переяславець

Лекції починаються

в СЕРЕДУ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

I група	5:00- 6:00 год.
II група	6:00- 7:00 год.

в СУБОТУ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

Початкуючі	11:30-12:30 год.
I група	12:30- 1:30 год.
II група	2:30- 3:30 год.
III група	1:30- 2:30 год.

До початкуючої групи приймається дітей від 7 до 16 років.

Вписи впродовж місяця ВЕРЕСНЯ — в СУБОТИ від год. 11:30 до 3:00 в домівці ОДВУ.

Адреса:

20 St. Mark's Place (8-ма вул.) New York, N. Y.

Tel.: TW 7-0683

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Відд. „Запорозької Січи", відбудуться в суботу, 19 вересня ц. р., в год. 7-ій веч., в Народному Домі, кімната 36/III. Просимо всіх членів явитися точно. — С. Кучма, предс., В. Калина, секретар.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 372, повідомляє своїх членів, що слідуючі збори відбудуться 19-го вересня ц. р., о год. 8-ій веч., в Ігл Голл, 210 Чорч вул. Уряд взиває членів місцевих і позамісцевих про численну участь і вирівняння вкладок, як також приєднати нових членів до Т-ва і УНС. — Петро Шило, рек. секретар.

ШИКАГО, Ілл. — Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 106, відбудуться в неділю 20 вересня 1959 р., в Домі Відділів УНСоюзу 843 Н. Вестерн Евню, в год. 12.30 по пол. Просимо членів і членкинь прибути, а особливо довгуючих членів, щоб вирівняли свої залеглости. Всі члени, які є довжні більше як 3 місяці, будуть суспендовані. — І. Лобойко, заст. предс., М. Попіль, касир, Г. Дацьків, секретар.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во Запорожська Січ, Відд. 206, повідомляє усіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19 вересня, о год. 7-ій вечером, в парохіяльній залі, 74 Гарріс Евню. Просимо прибути на час. — Е. Тепер, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Тов. ім. Т. Шевченка, Відділ 64, відбудуться в суботу 19-го вересня ц. р., о год. 7.30 веч. у Вінярського, на Мейн вул. Просимо всіх прибути на збори. — І. Бурний, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Управа Сестрицтва Пресв. Діви Марії, Відд. 112 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 20-го вересня по 3-ій і 4-ій Службі Божій, в церковній залі. Проситься відібрати чеки-дивіденду і вплатити членські вкладки. — А. Купер, секр.

ЕМБРІДЖ, Па. — Управа Св. Василія, Відділ 161, повідомляє, що звичайні Місячні Збори відбудуться в суботу 19 вересня, о год. 7-ій веч., в приміщеннях при 600 Гленвуд Евню.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Тов. Укр. Січ, Відділ 170, повідомляє, що Збори відбудуться у п'ятницю 18-го вересня ц. р., в год. 6-ій веч. в УНДомі 96 Фліт вул. Проситься членів прибути громадно і вирівняти свої вкладки. — П. Мелень, предс., В. Плечон, касир, І. Грабар секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ, Відділ 8, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 20 вересня ц. р., о год. 2-ій по пол., в залі Клюбу під ч. 13 Вашингтон вул. Просимо приєднувати нових членів до Товариства, і УНСоюзу. — П. Гарасимів, предс., В. Мандзій, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Тов. Т. Шевченка, Відділ 156, повідомляє, що Триквартальні Збори відбудуться в п'ятницю 18-го вересня ц. р., точно о год. 8-ій веч., в Громадськім Домі. Просимо всіх членів, щоби були присутні, бо є важні справи до полагодження. — В. Новак, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. — Відділ 20-ий Згода, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19-го вересня ц. р., в год. 6-ій веч., в Українській Хатин 2240 Грейлінг вул. Обов'язком кожного члена є прибути та вислухати всіх важних справ, які будуть на порядку, а головно 65-ліття У. Н. Союзу, яке відбудеться 27-го вересня в Народному Домі. — А. Триш, секр.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Нагадується членів Бр. св. Арх. Михаїла, Відділ 147, прибути на слідуючі збори, які відбудуться в неділю 20-го вересня ц. р., о год. 2-ій по пол., в приміщеннях залі укр. прав. громади. Проситься залягаючих членів не зволікати з вкладками, а вирівняти їх негайно. Подбаймо про нове членство вписуванням і побільшуванням нашого Відділу. — Д. Рудакевич, предсідник.

ДІТРОЙТ, Міш. — Управа 175 Відділу, Брацтво ім. св. о. Миколая, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 19 вересня ц. р., о год. 6-ій веч., в УпцДомі при вул. Мартін. Проситься прибути на означений час та вплатити свої залеглості і вирівняти членські вкладки. — Т. Грицай, предс., С. П. Крупка, секр., І. Кальніченко, касир.

БОФФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Миколая, Відділ 127, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., в церковній залі при Філмор і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Просимо членів і членкинь брати участь у зборах, щоби можна спільно важніші справи полагоджувати. Проситься також перед зборами вплачувати свої належитости і вкладки до УНСоюзу, бо в противнім разі треба буде суспендувати, а ми того не хочемо робити, як що можна обминути. Урядники відбирають вкладки і полагоджують всякі формальности для вигоди членів від години 11:30 до 1:00 по пол. кожної неділі. Просимо зголошувати своїх знайомих та дітей в члени УНСоюзу. — І. Вула, предс., П. Володка, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 83 Відд. ім. І. Франка, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться тим разом в неділю, 20 вересня 1959 в год. 1-ій по пол., в Укр. Горож. Клюбі при 847 Фреклин вул. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти вкладки. Тих членів, які не можуть прибути на збори, проситься вкладки пересилати почтою до секретаря перед 25-тим вересня. — Р. Карбівник, предс., С. Чорномаз, касир, Ст. Гавриш, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай., Н. Й. — Місячні Збори В-ва св. о. Николая, Відділ 5, відбудуться в суботу 19-го вересня 1959 р. в год. 7-ій веч., в парафіяльній залі, під ч. 37-09 — 31 Евню. На порядку: звіт контрольної Комісії. Просимо про численну участь, як рівнож вплачувати вкладки. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Відділ 397 повідомляє своїх членів, що побір вкладок є в суботу 19-го вересня від год. 3-тої до 4-тої зполудня і в неділю 20 вересня від 12-тої до 1.30. — І. Скочиляс, предс., О. Штогрин, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відділ 370, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, дня 20-го вересня ц. р., зараз по закінченні Богослуження, о год. 11.45 перед полуднем. Збори відбудуться в шкільній залі при 567 Джордж Ст. Секретар буде збирати вкладки від 9:00 год. рано. Просимо о численну участь і приєднання нових членів. — К. Стасюк, предс., Р. Голубович, касир, В. Гіна, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відділ 97, відбудуться в неділю 20-го вересня, о год. 2-ій по пол., в церковній залі при 45-47 Говп Евню. Є важні справи до полагодження, тому присутність всіх побажана. — М. Мельник, рек. секр.

ГАРТФОРД, Конн. — Управа Братства св. Івана Хрестителя, Відд. 277, подає до відома членам, що Місячні Заг. Збори відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., о год. 2-ій по пол., в домівці Укр. Амер. Горож. Клюбу при 51-53 Вгітморе Стр. Побір вкладок того ж дня від год. 1-шої по пол. На порядку дня заг. зборів є дуже важні справи, як підготовка до 50-літнього ювілею Відділу. Управа Відділу остерігає тих членів, що залягають із заплатою вкладок, що оскільки не полагодять цеї справи, будуть суспендовані. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Бр. св. Димитрія, Відділ 288, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20-го вересня ц. р., о год. 11-тій рано, по Сл. Божій. Просимо вирівнювати залеглі вкладки. — А. Данилюк, предс., В. Загвоський, кас., Д. Мушастий, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Відд. 217, відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., в церковній залі, під ч. 305 Гудсон Евню, о год. 2-ій по пол. Під час зборів буде приймання нових членів. — В. Колданський, предс., Ф. Голод, фін. секр., В. Симонів, касир, Р. Пристай, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відд. 430, подає до відома членам, що побір вкладок за місяць вересень б. р. відбудеться в суботу, 19 вересня ц. р., в Укр. Клюбі при 23 і Бровн вул., в год. від 7 до 9 веч. і в неділю 24 вересня ц. р. в Укр. Клюбі при 847 Н. Френклин вул. в год. від 11:30 до год. 1:30 по пол. Просимо всіх членів прибути. — Осип Вакай.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Братства св. Юрія, Відд. 239 відбудуться в суботу 19 вересня ц. р., в год. від 5 до 7 веч., в домі Укр. Ам. Горожан при 847 Н. Френклин вул. — Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Від. 339, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в неділю 20 вересня ц. р., о год. 3-ій по пол., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренс вул. Проситься прибути, бо є важні справи до обговорення, а також вирівняти членські вкладки. — А. Хромяк, предс; А. Дрогомирецький, касир; С. Лупацій, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонового майна організації!

ЗВЕРНЕННЯ
ДО
ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ХОРІВ в АМЕРИЦІ
в справі Установчих Зборів Союзу Українських Хорів в Америці

У своєму намаганні знищити окремішність української духової культури, Москва, з обрахованою до детайлів послідовністю вже від довгих літ зводить тисячлітнє надбання українського духа до спільного знаменника, як надбання совєтського (читай: московського) народу, а всякий розвиток української духової культури хитро скеровує на рейки вірнопідданої ґльорифікації партії й старшого брата та обмежує до фольклору й т. зв. народньої творчости, в яких теж червоною гадюкою в'ється всемогуча лінія партії.

Не має вигляду, щоб ця, трагічна для української культури, ситуація скоро поправилася або змінилася. Всякі спроби українських культурних діячів на Україні поправити це положення кінчаться ліквідацією смілівців або широко публікованим „каяттям".

В такому положенні на нас, українців на еміграції, спадає історичний обов'язок рятувати, зберігати, плекати, розвивати та показувати перед світом у несфальшованому виді й світлі здобутки української духової культури.

Українська музична культура у різних її видах має свою стару й велику традицію на Рідній Землі й тут, на еміграції. Вона теж, тому, що так яскраво віддзеркалює окремішність української духовости, є вже від чотирьох десятків років предметом послідовного нищення.

При наявності великих українських талантів на Україні питаємо: де є українські опери, оперети, симфонії, камерна музика, великі хорові твори? Все, що ми чуємо, це вічне „Взяв би я бандуру" й „Запорожець за Дунаєм" та обрібки народніх пісень. Старший брат дбайливо стежить, щоб українська музика не переступила цих меж.

Ми не маємо змоги змінити цього стану на Рідній Землі. Ми однак маємо змогу, і це наш великий обов'язок, зробити все, щоб перед собою самим та перед світом піднести українську музичну культуру до належної їй гідности.

Найпопулярнішою у нас формою плекання музичного життя були на Рідній Землі й тут — хори.

Існує їх, світських і церковних, в Америці багато. Вони працюють, влаштовують концерти та інші імпрези. Їхні члени вкладають багато труду та пожертви. Одначе, коли підсумувати цей великий вклад праці, то результати є неспівмірно малі (звичайно не виходять поза заспокоювання потреб льокального характеру).

Від довшого часу з розмов із людьми, що їм добре української музичної культури лежить на серці, дається відчути потреба скоординувати ці зусилля, жертвенну працю й запал поодиноких хорових груп, започаткувати пляновану працю в галузі не тільки хорового співу, але, з допомогою і при співпраці других музичних організацій цілого українського музичного життя.

Цілі, як ми згадали на початку, великі та ясні.

Для їх здійснення Український Хор „ДУМКА" в Ню Йорку виходить з ініціятивою створення „Союзу Українських Хорів в Америці" (на взір німецьких, польських та других) та для цієї мети пропонує **УСТАНОВЧІ ЗБОРИ** делеґатів всіх українських хорів **в СУБОТУ, 17-го ЖОВТНЯ ц. р., в залі Українського Народного Дому (142 Друга Евеню) в Ню Йорку**, з такою програмою:

1. Реєстрація делеґатів (**год. 9:00 рано**). (Один делеґат на кожних 10 членів хору. Коли не можливо вислати повної кількости делеґатів, то один делеґат може мати повновласті від неприявних делеґатів);
2. Вибір Президії;
3. Доповідь та дискусія на тему потреби створення Союзу Українських Хорів в Америці;
   ПЕРЕРВА — СПІЛЬНИЙ ОБІД.
4. Відчитання, обговорення й затвердження статуту;
5. Вибір органів Союзу;
6. Закриття Зборів.
   Год. 9:30 веч. — ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ хору „Думка" з нагоди Установчих Зборів.

Просимо в можливо короткому часі повідомити на нище подану адресу:

1. Чи Ваш хор вважає за потрібне створення Союзу Українських Хорів в Америці;
2. Коли так, чи вишле й скільки своїх делеґатів на Установчі Збори того ж Союзу.

З доручення хору „Думка"
Аполінарій ОСАДЦА

АДРЕСА:
UKRAINIAN CHORUS "DUMKA"
142 Second Avenue
New York, N. Y.

ЛІКИ: це найбільш корисний дарунок до КРАЮ!

20% ЗНИЖКИ — **ВИСИЛАЄМО до ЕВРОПИ** — **20% ЗНИЖКИ**

— Ґарантія доставн. — Мито оплачується тут. —
ВИСИЛАЄМО ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ.

Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.

Спеціялісти європ. рецепт полагодять Ваші рецепти точно.

СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, діябетиків, з високим тисненням крови і т. д.

Тонкі найлонові елястичні ПАНЧОХИ, вартости $15.00 за $4.95

Говоримо українською, російською і польською мовами.

Пишіть або телефонуйте:

B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% ЗНИЖКИ, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

ДІВЧАТА — ЖІНКИ
до
легкої фабричної праці
Досвіду непотрібно.
Приємне окруження.
HAGER PACKAGING CORP.
98-02 217 Lane, Queens Village
Tel.: HO 5-6100

ДО ВИНАЙМУ — (FOR RENT)
Умебльована
КІМНАТА
для МУЖЧИН,
при українській родині, у спокійній дільниці Річвуду, Лонг Айленд, близько підземки, 30 хвилин їзди до Ню Йорку.
Зацікавлені телефонувати:
GLenmore 6-1498

ВАКАЦІЇ

MIAMI — FLORIDA — маємо до винайму умебл. апарт. з кухнею, начиннями до варення столиним накриттям на гиждень, місяць, або цілий сезон
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Street
Miami 38, Fla.—Tel.: Plaza 8-1071

REAL ESTATE

ПРОДАЖ із ВТРАТОЮ
FREEHOLD AREA
Це може бути нагода на ціле Ваше життя.
10-кімнатний ДІМ,
45 акрів землі, влаштування на 8,000 курчат, власник мусить продати. Стала ціна $22,500. Також маємо фарми в околиці Українського Села New Brunswick.
KRAVITZ AGENCY
45 Paterson Street
New Brunswick, N. J.
CH 9-0494

Замість квітів на могилу
бл. п. **АННИ з Топоровичів МОЧУЛА**
і
бл. п. **ОЛЬГИ з Заячківських ТЕСЛЯ,**
вдови по бл. п. о. Стефанові Тесли,
колишньому пароховi в Новім Селі — Збараж,
складаю — $20.00
для Братів — Лемків в Польщі.
о. **ІВАН КОБАТ**

Trident Savings and Loan Association of Chicago, Illinois

SAVE MAIL

ПОШТОВА СКРИНКА Є БАНКОВОЮ ФІЛІЄЮ ДЛЯ ОЩАДНОСТЕЙ „ТРАЙДЕНТА"

Ми оплачуємо пошту. Ви одержуєте оплачені заадресовані коверти для всіх ваших ощадностей, коли ви їх докладаєте чи виміраєте.

ВАШІ ГРОШІ Є ВСЕ ОБЕЗПЕЧЕНІ

Ніхто з наших клієнтів не стратив цента посилаючи нам чеки, або одержуючи чеки від нас. Зрозуміло, що ваші ощадности є обезпечені до

$10,000.00

ЧЕРЕЗ ФЕДЕРАЛ СЕЙВІНГС ЕНД ЛОВН ІНШУРЕНС КОРПОРЕЙШЕН

Ваші гроші процентуються 4% річно і кожночасно сума додана до вашого конта перед 10-им якогонебудь місяця, принесе вам повний відсоток за цілий місяць.

Пишіть або жадайте телефонічно нашої «Щади поштою» літератури, потрібної вам для започаткування вигідного і корисного пляну ощаджування.

ДИВІДЕНДИ ВИПЛАЧУЄМО ПІВРІЧНО 15 КВІТНЯ І 31 ЖОВТНЯ

4%

TRIDENT
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1939 West 31st Street, — CHICAGO 8, ILLINOIS Tel.: PRospect 6-2000

ВЕЛИКІ ДОСЯГНЕННЯ
Українського Підприємця

В останніх часах була дуже популярною справа висилки пачок рідним або знайомим до різних країн Европи чи Азії. Зокрема, українська громадськість в ЗДА користала в широкій мірі з можливостей пересилки допомогових пачок до краю. Для полегшення у витраті коштів для допомогових пачок п. **Василь СПІСАРЧУК**, відомий підприємець в Дітройті, бачучи великі ціни за матеріяли до висилки пачок по інших крамницях, піднявся акції для обниження коштів допомогових пачок. В першій мірі, Василь СПІСАРЧУК обнизив ціни матеріялів до найнижчого рівня та дав своїй клієнтелі всякі кредитові удогіднення в сплаті обнижених коштів, а дійшов до цього в такий спосіб: коли багато крамниць з висилкою пачок відносяться до посередників, наш підприємець закуповує товари **БЕЗПОСЕРЕДНЬО** з Англії, оминаючи всяких посередників. Василь СПІСАРЧУК має на складі товари першоклясної якости й за знамениту якість товарів одержав численні листи з подякою. З першоклясних англійських матеріялів Василь СПІСАРЧУК дає вбрання на міру в загальній ціні **65.00 долярів** (разом з кравецькою роботою), коли таке саме вбрання коштує деінде до 120,00 долярів. Завдяки своїй солідності й ввічливості, Василь СПІСАРЧУК дійшов до великої популярности в Дітройті, а його дві крамниці з матеріялами до висилки пачок все переповнені. На бажання своєї клієнтелі В. СПІСАРЧУК відкрив в останнім часі — **КРАМНИЦЮ із ВЗУТТЯМ**, в якій покупці знайдуть знаменитий товар для мужчин і шкільної молоді. Закликаємо інших підприємців взяти приклад з акції В. СПІСАРЧУКА і давати кращі умовини купівлі для клієнтелі.

Крамниці Василя СПІСАРЧУКА містяться:
З МАТЕРІЯЛАМИ ДО ВИСИЛКИ ПАЧОК,
під фірмою:

CENTRAL DRY GOODS

1. 9405 Jos. Campau Ave.	2. 7300 Michigan Ave.
HAMTRAMK, Mich.	DETROIT 10, Mich.
Tel.: TR 3-1666	Tel.: VI 1-5355

КРАМНИЦЯ З ВЗУТТЯМ:
9410 Jos. Campau Ave. — HAMTRAMCK, Mich.

Для перевірки умовин купівлі в крамницях В. СПІСАРЧУКА, прохаємо зайти до тих крамниць, без ніякого зобов'язання до купівлі.

Гурток **Приятелів ВАСИЛЯ СПІСАРЧУКА**

1959-1960 АКАДЕМІЧНОГО РОКУ
Український Технічний Інститут
в НЮ ЙОРКУ
ЗАПИС СТУДЕНТІВ І КУРСАНТІВ

Відкрито запис на спеціяльні фахові курси:
1. **АВТОМЕХАНІКІВ** — 2 семестри;
2. **ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ** — найменше 2 семестри;
3. **ВИЩІ СПЕЦІЯЛЬНІ КУРСИ КРЕСЛЕННЯ** — найменше 1 семестр.

Приймається кандидатів після вступної провірки знань — з математики і геометрії, фізики та англійської мови. Неуспішні кандидати повинні доповнити свої знання паралельними студіями в УТІ.

Абсольвенти дістають цертифікати свого фаху, які відкривають для них кращі вигляди для праці.

Денне або вечірнє навчання буде відкрите при достатній кількости кандидатів.

Початок навчання — 28-го ВЕРЕСНЯ 1959 р.

Канцелярія відкрита від 10:00 год. рано до 2:00 год. по пол., і від 5:00 до 7:00 год. вечора, ЩОДНЯ, крім неділі.

Можна записатись також листовно, надіславши вписове — 10.00 дол. Оплата за навчання вноситься наперед в день початку навчання. Адреса:

THE UKRAINIAN TECHNICAL INSTITUTE
712 East 9th Street — New York 9, N. Y.
Tel.: GR 5-1971

П О Д Я К А

Оцим складаємо щиру подяку всім нашим Кревним, Приятелям і Знайомим, що прибули здалека, за квіти і Тим, що дали на Служби Божі. Всім Членам Відділу 52 УНСоюзу й Знайомим за участь в похороні, за їхній труд і пожертви та за віддання останньої прислуги, відпровадивши на вічний спочинок, Покійного

бл. п. Василя БУРКА

якого похорон відбувся в Голійок, Масс., дня 4-го серпня 1959 року.

Нехай Бог Ласкавий винагородить Вам за Ваш труд і зичливість для Покійного та Його Родини.

Донька — Анна (Бурко) ГЕНДЕРСОН
зять — Орнест ГЕНДЕРСОН
і внуки — ОРНЕСТ і МИХАЙЛО

П О Д Я К А

Цією дорогою складаємо щиру подяку Всеч. Отцям, Українському Конґресовому Комітетові, Відділ Боффало, Союзові Українок, Братству Матері Божої Н. Помочі, Допомоговій Секції при УКК в Боффало, Братству Дивізійників, Пласт-Приятові, Організаціям Визвольного Фронту, Мистецькій Передачі П-ва Лаврівських, Щоденній Передачі Василя Шарвана та всім Приятелям і Знайомим за участь в Похоронах, прощальні слова, згадки по радіо та за квіти й пожертви для нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ, МАТЕРІ і БАБУНІ,

бл. п. Стефанії БЕЗКОРОВАЙНОЇ

якої Похорон відбувся в Боффало, дня 18-го серпня 1959 р.

Хай Всевишній винагородить Вам Вашу любов і зичливість для Покійної та її Родини.

МУЖ, СИН, ДОНЬКА, ЗЯТЬ та ВНУКИ
і СЕСТРА з Родиною

Увага! **Увага!**

Важне оголошення для тих, які посилають
ПОСИЛКИ СВОЇМ РІДНИМ
ДО КРАЮ І В ІНШІ КРАЇНИ.

Идучи назустріч бажанню наших клієнтів, які не мають змоги особисто прийти до нас,
ВИСИЛКОВЕ БЮРО ПАЧОК
GENERAL PARCEL & TRAVEL COMPANY, Inc.
Відділ у ГАРТФОРДІ, Конн.,
виробило так звані „стандартні пачки".

ПАЧКА ч. 1 Ціна: $70.40	Одна плюшова капа Два купони — 7 ярдів вовняного матеріялу на убрання Один вовняний мужеський светер Один вовняний жіночий светер
ПАЧКА ч. 2 Ціна: $73.50	Одна плюшова капа на ліжко Один купон — 3½ ярда вовняного матеріялу на убрання Один купон — 3 ярди вовняного матеріялу на плащ Один мужеський або жіночий светер Одна пара жіночих чобіток з кожушком в середині
ПАЧКА ч. 3 Ціна: $89.75	Шкіра на 2 пари чобіт з всіма докладами Одна плюшова капа на ліжко Один купон вовн. матеріялу на убрання Один купон вовн. матеріялу на плащ Один мужеський або жіночий вовн. светер 4 шалянові хустини
ПАЧКА ч. 4 Ціна: $95.00	Одна плюшова капа на ліжко Один купон вовн. матеріялу на убрання Два купони — 7 ярдів рейонового матеріялу на убрання Один мужеський або жіночий вовн. светер Два куски — 8 ярдів шовкової матерії на суконки Одна пара мужеського теплого спідного білля 5 ярдів всипу на перини Одна пара жіночих чобіток з кожушком в середині
ПАЧКА ч. 5 Ціна: $93.50	Одна плюшова капа на ліжко Три куски — 10½ ярда рейонового матеріялу на убрання Один мужеський або жіночий вовн. светер Одна пара мужеського теплого спідього білля Одна бритва або машинка до волосся 5 шалянових хустин 5 ярдів всипу на перину 8 ярдів шовкової матерії на суконки

Всі посилки включають найпотрібніші й найкорисніші речі.

При замовленні просимо обов'язково подавати число пачки, краску капи, матеріялів, число светера і число чобіток. До кожної пачки додаємо безплатно одну пару жіночих панчіх. Це оголошення важне тільки до 1-го листопада ц. р., тому просимо його зберігати, бо повторення не буде. Пачку висилається негайно, по одержанні замовлення і належности. — Наша Адреса:

General Parcel & Travel Co., Inc.
132 FRANKLIN Avenue — HARTFORD 14, Conn.
Tel.: CH 6-4724

---

48 E. 7th St.
New York City
Tel.: GR 3-3550
ЗОЛОТІ ДЗВІНОЧКИ
Л. Савицької.
Казки для дітей на ферії.
Ціна — $2.00

РОЗШУКИ

Пошукую свого стрия **ІВАНА СТАХА** і його синів, родом з Довгого, Горлицького повіту. Пошукуваний перше перебував в Ню Йорку, а пізніше, здається, перевісся до ст. Іллиной. Пошукує їхній стриєчний брат Петро Стах, син Панька Стаха. Прошу писати на адресу:
Петро СТАХ
1854 — 7th Avenue
Watervliet, N. Y.

Пошукую п. **ГРИГОРІЯ БАК**, який виїхав до Америки 1910-1913 р., а дружина з сином Федором і донькою Надією, виїхали до Америки 1927 р., з України, Кіровоградська Обл., Олександрівського р-ну, село Іваногород. Прошу відізватись на адресу:
H. PETRIW
2609 W. Division Street
Chicago 22, Ill.

Теодор Флис, син Івана Флиса, пошукує **ТЕОДОРА ФЛИСА**, сина Юрка Флиса, із с. Червоної Волі, пов. Ярослав, який жив у Бостоні. Зголошуватись на адресу:
Andrij HRYNEWYCZ
1313 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Ill.

Анастасія Таран (дів. прізвище Андруневсцин) пошукує сестру **МАРІЮ ІВАНІВНУ АНДРУНЕВСЦИН**, з села Подбуж Дрогобицька область, по словам вийшла заміж за Михайла Ковальчук і переїхали до ЗДА в 1949 р. Її або особи, які знають про неї, прошу писати на адресу:
Anastasia TARAN
Post Office Box 178
Chester, Conn., USA

MISCELLANEOUS

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE of QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front St., Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

JOHN KRAUSS, Inc.
117-09 Liberty Ave. (Retail Store)
Richmond Hill, Long Island
М'ЯСО
і
М'ЯСНІ ВИРОБИ

WHITE EAGLE MARKETS
Meats & Provisions — Pork
Наші ковбаси цінені з своєї якости і смаку.
Крамниці містяться:
628 5th Ave. — 4410 5th Ave., Brooklyn,
664 Manhattan Ave., Green Point, Brooklyn.
66-35 Grand Ave., Maspeth, L. I.
Main Office: Tel.: South 8-7347

ALBERT MAIER, Inc.
Pork Store
Найкраще вепрове м'ясо і м'ясні вироби.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

Чи Ви ненавидите
СИВЕ ВОЛОССЯ?
Ви не повинні його мати.
Модерна метода дає Вам можливість усунути сиве волосся. Привертає давній кольор волосся, без фарбування. Вживання щоденно малої кількости чудесно переводить зміну, що навіть найближчі приятелі забудуть, що Ви були колись сиві. Заощадіть собі клопоту, висилаючи цей вирізок до:
TRYSAN CO, Dept. 204,
Peekskill, N. Y.
Звідти вишлють Вам пляшку з повними вказівками вживання, за яку заплатите поштареві — $3.50 при доставі. Ніхто не потребує знати Вашої таємниці. (Ваше ім'я і адресу треба виписати на задній сторінці коверти й будете певні, що одержите, без опізнення).

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура.
Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568